

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja LUONNOS 2023

SISÄLLYSLUETTELO

Tulostavoiteasiakirja 2022	1
1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
1.1 Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen.....	3
1.1.2 Pk-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta.....	7
1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	14
1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen	15
1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	16
1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta	20
1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen.....	20
1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut.....	21
1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	23
1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	24
1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys	28
1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite	30
2 Toiminnallinen tuloksellisuus.....	30
2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	30
3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	34
4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	35
5 Voimassaolo ja seuranta.....	42
5.1 Liite.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
6 Allekirjoitukset.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävä kasvua ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Päämäärä	Kumppanuudella elinvoimaa					
Kärkialat	Metsä	Vesi	Ruoka	Hyvinvointi		
Palvelu-kokonaisuudet	Kuntien ja sidosryhmien palvelut	Maaseudun palvelut	Yritysten palvelut	Työnhakijoiden palvelut	Maa- ja vesialueiden omistajien palvelut	Sisäiset palvelut
Tavoitteet	Alueidenkehittämisen yhteistyö- ja hanketointiminta toteuttavat maakuntastrategiaa	Maaseudun kehittämissuunnitelma vahvistaa maaseudun elinvoimaisuutta	Eteläsavolaisten yritysten kilpailukyky ja osaaminen paranevat, liikevaihto kasvaa ja vienti lisääntyy	TE-palveluiden työnvälitys parantaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä työnhakijoiden nopeaa työllistymistä. Osaamisen kehittäminen vastaa työantajien tarpeita.	Etelä-Savossa on maailman puhtaimmat vedet	Teemme asioita yhdessä yli yksikkö- ja vastuu- aluerajojen. Nostamme onnistumisia esiin.
	Ennakoiva ja laadukas kaavoitus edistää ihmisten kokonaisuhyvinvointia, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntastrategia toteutuvat	Vastuullinen maatalous turvaa eläinten ja kasvien terveyden	ESR ja EAKR ohjelmat tuottavat parempaa osaamista, työllisyyttä, ja osallisuutta ja hyvinvointia sekä edistävät alueen elinkeinojen uudistumista ja vetovoimaa	TE-palvelut, yhteistyöverkostot ja hanketointiminta parantavat työvoiman osaamista ja työllistymisvalmiuksia	Vesivarojen käyttö on kestävä muuttuvassa ilmastossa. Elinvoimaiset kalakannat ja kestävä kalastus vahvistavat lähiruuan käyttöä, ruokakulttuuria ja matkailua.	Reagoimme nopeasti asiakastyössä ja otamme asiakkaisiin yhteyttä aktiivisesti. Kohtelemme työssä ihmisiä hyvin ja oikeudenmukaisesti
			Ennakoivalla ja tehokkaalla valvonnalla turvataan hyvä ympäristön tila ja edistetään yritysten kasvua ja ympäristökilpailukykyä	TE-asiakaspalvelu-keskus antaa asian- tuntevaa neuvontaa, ohjausta ja tekee ratkaisuja monikanavaisesti sekä tukee sähköistä asiointia.	Luonnon monimuotoisuutta ja toimintakykyä turvataan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Teemme kehityskeskusteluista suunnitelmallisia ja tavoitteellisia sekä ajoituksetta sopivia.

ELY-keskukset osallistuvat aktiivisesti uuden strategiakauden valmisteluun ja erilaisten aluehallinnon rakennevaihtoehtojen määrittelyyn sekä arviointiin. Tuomme ennakoivasti ohjaavien tahojen käyttöön tietoa alueiden tilasta ja aluehallinnon toimintaa koskevista mahdollisuuksista ja kipupisteistä.

ELY-keskukset toimivat valmius- ja varautumistoimintaa koskevien alueellisten verkostojen aktiivisena jäsenenä. Tiivistämme yhteistyötä Huoltovarmuuskeskuksen sekä alueellisten kumppanien kesken. Tuotamme verkostoihin monialaista tietoa ja osaamista sekä luomme tilannekuvaa omassa organisaatiossamme, alueellamme ja ohjaavien tahojen suuntaan. Varaudumme hoitamaan lakisääteiset tehtävämme kaikissa turvallisuustilanteissa, minkä lisäksi kehitämme yhdessä ohjaavien tahojen kanssa valmiuksiamme vastata valmiuslaissa meille asetettujen erityistehtävien hoitamista poikkeustilanteissa.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategiaan painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY-strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY-strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä ja Toiminnallisen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus toteuttaa ja ottaa huomioon omassa toiminnassaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet, jotka koskevat viraston tehtäviä. Tästä toiminnasta ELY-keskus raportoi säännönmukaisesti myöhemmin erikseen annettavan ohjeen mukaisesti. Virasto varmistaa Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen ”Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumiskivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta” vaatimukset huomioiden.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

TE2024-uudistus - Osallistumme TE-palveluita koskevan uudistuksen alueelliseen valmisteluun ja palveluiden mahdollisimman sujuvaan siirtoon valtiolta kunnille. Tuemme muutoksen kohteena olevaa henkilöstöä ja osallistumme aktiivisesti ELY-keskusten uudenlaisen toimijuuden määrittelyyn ja rakentamiseen.

Toiminnan vaikutukset

- TE-palveluiden työnvälitys parantava työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä työnhakijoiden nopeaa työllistymistä

- TE-palvelut, yhteistyöverkostot ja hanketoiminta parantavat työvoiman osaamista ja työllistymisvalmiuksia
- Yhteistyö Etelä-Savon kuntakokeilujen kanssa luo pohjan alueellisille palveluille.

Palvelut

- Kuntakokeiluissa yhteistyö ja samansuuntaiset tavoitteet, alueelliset työmarkkinat, palvelut ja kohtaanto
- TE-toimistossa alkupalveluiden vahvistaminen palveluprosessien nopeaksi käynnistymiseksi monikanavaisesti ja monialaisesti
 - Jokaisella asiakkaalla on vastuuasiantuntija
 - Monitahoinen, asiakaspalvelua tukeva verkostoituminen
 - Palvelutarpeen oikea-aikainen ja osuva arviointi heti työnhaun alkaessa
 - Uudenlaisten palvelukokonaisuuksien luominen yhteistyössä kumppaneiden kanssa
- Tehokkaassa palveluohjauksessa kokonaisvaltaisen ja vaikuttavan asiakasprosessin toteutuminen ja hallinta, palveluohjaus ja henkilökohtaisen asiakasvastuun lisääminen
- Konsultatiivinen monialainen asiantuntijapalvelu ja niiden tehokas käyttö
- TE-toimiston ja ELY-keskuksen yhteisessä Uudet kasvot ESR-hankkeessa pilotoidaan pohjoismaista työnvälityksen palvelumallia jo ennen sen voimaantulo

Eri asiakasryhmien erityispainotukset

- Joustavat ja moniammatilliset tieto, neuvonta- ja ohjauspalvelut (esim. ohjaamot), niitä tukevat maakunnalliset strategiset linjaukset ja käytännön toimet, verkostotyö sekä verkoston henkilöstön lyhytkestoinen täydennyskoulutus yhteistyössä kumppaneiden kanssa
- Palkkatuen käytön tehostaminen osana työllistämispalveluita
- Osatyökykyisten työllistymisen edistämiseen tehokkaampia keinoja
- Työlupalinjausten ja prosessien sujuvuus – osana osaavan työvoiman saatavuutta
- Digitaalisia palveluita hyödynnetään monikanavaisesti
- ESR-hankkeet tukevat Etelä-Savon Kasvo-pilotin tavoitteiden saavuttamista
- Hankkeitten profiilit – kansallisen ja EU-rahoituksen kohderyhmämäärittelyt selkeitä
- Alkuvaiheen palvelutarvearvion (osaamisen arviointi, työ- ja toimintakyvyn arviointi ja osaamistarpeen tunnistaminen) ja asiakasohjauksen kautta oikea-aikaista osaamisen kehittämispalvelua asiakkaalle (henkilöasiakas)
 - Tieto-, neuvonta ja ohjauspalvelut – elinikäisen ja jatkuvan oppimisen sekä nuorisotakuun hengessä
- Eri toimijoiden yhteistyöroolit työllisyyden hoidossa toimivat hyvin - asiakas saa tarvitsemansa palvelut keskitetysti kumppanuusverkostosta (Sote, oppilaitokset, kunnat)
- **Järjestetään työnantajalähtöistä täydennyskoulutusta eri asiakasryhmien ja alojen tarpeisiin**
- **Hankintojen vaikuttavuuden parantaminen kansallisen julkisten hankintojen strategian mukaisesti (Hankinta-Suomen toimenpideohjelma)**
 - innovaatiot (sis. tulosperusteisuus)
 - Ekologinen kestävyys
 - Sosiaalinen kestävyys
 - Pk-yritysten huomiointi
 - **Palvelun käyttäjien osallistuminen hankinnan valmisteluun**
- **Työnantajalähtöinen täydennys- ja täsmäkoulutus**

- ~~Hankintaprosessin vaikuttavuuden parantaminen — kohti tulosperusteisuutta~~
 - ~~Sosiaaliset perusteet hankinnoissa~~
 - ~~Innovatiiviset hankinnat,~~
- Laaja-alaisesti hankkeita eri asiakasryhmille – edellyttää tehokasta asiakasohjausta
- Ennakointityö tukee prosessia – Pitkän aikavälin suunta – lyhyen aikavälin tarpeet
 - Luovat suuntaa osaamisen kehittämisspalveluiden hankinnalle
 - Kootun ennakointitiedon (osaamistarpeiden ja työmarkkinatiedon) saaminen asiakasohjauksen taustatiedoksi asiakastyössä

Tulokset asiakkaille

- Palvelut ovat joustavia ja ketteriä – omat palvelutarpeet otetaan huomioon ja niihin reagoidaan nopeasti (mittarit)
 - Työttömyysjaksot lyhenevät (työllistymiseen)
 - Työelämän laatu paranee (työurien pidentäminen)
 - Asiakaskokemus paranee
- Eri henkilöasiakasryhmien erityispainotukset (mittarit)
 - Nuoret työmarkkinoille – alkuvaiheen oikea-aikainen palvelutarpeen arviointin ja kontaktin jatkuvuus
 - Ikääntyvät pysyvät työmarkkinoilla – työelämän laatu paranee
 - Pitkäaikaistyöttömyys vähenee – painopiste ennaltaehkäisyssä
 - Maahanmuuttajat – tavoite avoimille työmarkkinoille
 - Osatyökykyiset työllistyvät (optimaaliset siirtymät)
 - Työvoiman ulkopuolella olevat pääsevät palveluiden piiriin ja kohti avoimia työmarkkinoita
- Työnantajien avoimiin työpaikkoihin löytyy työntekijöitä – vähemmän rekrytointiongelmia

Mittari	2023 Ta-voite	2024 Alus-tava tavoite	2025 Alus-tava tavoite	2026 Alus-tava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	50	48	45	40
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	43	40	38	35
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	4	4	4	4

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Toiminnan vaikutukset

Asiakkaat ovat saaneet tarvitsemansa asiantuntevan neuvonnan, ratkaisut ja ohjauksen vaivattomasti ja monikanavaisesti

Palvelut

Palvelua annetaan puhelimen, chatin, chatbottien, videon, verkon ja somen välityksellä

- Henkilöasiakkaiden TE-puhelinpalvelut: Työllistymiseen liittyvä neuvonta, koulutusneuvonta, uraohjaus, työttömyysturvaneuvonta sekä kotoutumiseen, kv. liikkuvuuteen liittyvä ja EURES-neuvonta. Em. palveluihin liittyvä sähköisen asioinnin tuki. Viranomaisneuvonta. Palvelukielet suomi, ruotsi, englanti ja venäjä
- Yritys-Suomi-puhelinpalvelu: Yrityksen perustamisneuvonta, ELY-keskusten ja TE-toimistojen, Veron, PRH:n, BusinessFinlandin, Finnveran, KEHA:n, DVV:n (suomi.fi) ja muiden julkisten yrityspalveluorganisaatioiden yrityksille ja työnantajille suunnattujen palveluiden ja niiden sähköisen asioinnin ohjaus ja neuvonta. Palvelukielet suomi, ruotsi ja englanti
- Yrittäjän Talousapu-neuvontapalvelu: Neuvonta maksuvaikeuksissa oleville pk-yrityksille. Palvelukielet suomi, ruotsi ja englanti

Suoritteet:

- Vuonna 2021 tarjottujen kontaktien määrä on arvioitu olevan yhteensä n. 960.000 kpl
- Arvio on, että v. 2022 aikana TE-asialle tarjotaan yhteensä n. 1.050.000 kontakteja (v. 2020 1.122.000) mm. palvelumallin ja tietojärjestelmämuutoksien johdosta.
- Henkilöasiakkaiden TE-puhelinpalvelut 1.000.000 (tarjotut kontaktit)
- Yritys-Suomi-pp ja Talousapu-neuvontapalvelu 50.000 (tarjotut kontaktit)

Hankkeet:

- Kuntakokeilujen (Helpline perustaminen), digitaalisten TE-palvelujen eri osaprojekteihin (TMT), Kohtaamo-hankkeen verkko-ohjauspalvelun kehittämiseen ja käyttöönottoon osallistuminen
- Asiakas- ja asiakastyön kokemuksiin sekä toimintaympäristön muutoksiin perustuvien palveluratkaisujen kehittäminen (mm. chatbottien ja TEAn kehittämiseen osallistuminen)
- Yritys-Suomi -palveluissa: Talousapu-neuvontapalveluun liittyvän EarlyWarning -toimintamallin kehittäminen, SDG:n toimeenpanoon osallistuminen (YSPP), yhteensovittaminen E-aspan kanssa.

Tulokset asiakkaille

- Apua työllistymisen, osaamisen kehittämisen ja yrittäjyyden eri tilanteissa monikanavaisesti, valtakunnallisesti yhdenmukaisella ja asiantuntevalla palvelulla
- Ohjausta ja tukea sähköisten palvelujen käytössä
- Uusia sähköisiä ja digitaalisia palveluja, joiden kehittämissä on huomioitu asiakkaiden ja kumppaneiden kokemukset
- Jatko-ohjauksen tarvittaessa asiakastarpeen mukaiseen palveluun yhteistyökumppaneidemme kanssa sovitun työnjaon mukaisesti
- Mittarit: Asiakastytyväisyys (vähintään 4), ratkaisuaaste (vähintään 80 %), vastaus-taso (vähintään 80 %)

1.1.2 Pk-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.

Toiminnan vaikutukset

Toiminnan tavoitteena on, että itäsuomalaisten ja eteläsavolaisten yritysten kilpailukyky paranee, osaaminen kasvaa, liikevaihto kasvaa ja vienti lisääntyy.

Palvelut

Neuvonta:

- ELY ja TE-toimisto Aloittavan yrityksen neuvonta – starttiraha ja maaseutuohjelma
- ELY ja TE-toimisto kehittämisasioissa neuvonta ja polutus oikeaan palveluun
- ELY ja TE-toimisto Rekrytointiin ja osaamisen kehittämiseen liittyvä neuvonta
- Rahoituspalvelut
- ELYn Rahoitusneuvonta uuden rakennerahastokauden käynnistyessä
- ELYn TYÖ2030-aluepilottin tuottamat yritysten palvelut ja toimintatavat
- Hyödynnetään Hyvän työn spurtin ja **Hyvän työelämän** tuloksia ja toimintatapoja yrityksille tarjottavassa sähköisessä palvelussa verkon kautta.
- ELY Elintarviketurvallisuus, luomu, maatalojen yritystoiminnan monipuolistaminen
- ELY Ympäristöasioissa ja kaavoitusasioissa ohjaus, neuvonta ja viestintä, ennakkoneuvottelu asiakkaan kanssa
- Kansainvälistymisneuvonta
- TE-toimisto Työntekijöitä Euroopasta - Eures työvoima

Yritys-Suomi puhelinpalvelu:

Yrityksen perustamisneuvonta, ELY-keskusten ja TE-toimistojen, Veron, PRH:n, BusinessFinlandin, Finnveran, KEHA:n, VRK:n (suomi.fi) ja muiden julkisten yrityspalveluorganisaatioiden yrityksille ja työnantajille suunnattujen palveluiden ja niiden sähköisen asioinnin ohjaus ja neuvonta. Palvelukielet suomi, ruotsi ja englanti

Yrittäjän Talousapu-neuvontapalvelu:

Neuvonta maksuvaikeuksissa oleville pk-yrityksille. Palvelukielet suomi, ruotsi ja englanti

Asiakaspalvelukeskuksen suoritteet:

Yritys-Suomi-pp ja Talousapu-neuvontapalvelu 50 000 (tarjotut kontaktit)

Kumppanit: Aloittavan yrityksen neuvonta, liiketoiminnan kehittämisen neuvonta, sijoituspalvelut, rahoituspalvelut, kansainvälistyminen

- Painotukset vuoteen 2024
 - Viennin alkuvaiheen neuvonta
 - Yritysten vastuullisuus liiketoiminnassa kilpailutekijäksi
 - Elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen toimintamallin kehittäminen
 - Muut strategiset kärjet maakunnassa ja älykkään erikostumien kärjet, ja digitaalisuus
 - Palvelujen näkyväksi tekeminen ELY sisällä ja kumppaneille – yhdessä tekemisen kehittäminen kumppanien kanssa

- Mittarit:
 - Palvelujen käyttömäärä
- Yhteiset palvelut:
 - Sähköinen asiointi: Suomi.fi, ASPA, CRM
 - Palvelua annetaan kasvokkain, puhelimen, chatin, chatbottien, videon, verkon ja somen välityksellä

Tulokset asiakkaille

- Uusia yrityksiä syntyy – omistajanvaihdoksia myös
- Yritys pääsee kehittämisen polulle
- Yritysten kilpailukyky paranee ja liikevaihto sekä vienti kasvavat
- Kohdennettumpia ja paremmin valmisteltuja hankkeita
- Ympäristöasioiden ja kaavoitusasioiden huomioonottaminen suunnitteluvaiheessa
- Asiakkaan palvelutarpeen tunnistaminen ja oikea ohjaus
- Asiakaskokemus julkisista palveluista paranee
- Asiakaskontaktien määrä

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Keskeisenä tavoitteena on edistää ja rahoittaa pk-yritysten liikevaihdon kasvuun, viennin kasvuun, osaamisen kehittämiseen, kansainvälistymiseen ja kilpailukykyyn kehittämiseen tärkeitä merkittäviä ja vaikuttavia pk-yritysten kehittämishankkeita. Kehittämishankkeissa rahoitettavilla toimenpiteillä kannustetaan pk-yrityksiä kehittämään uusia tuotteita, palveluita ja ratkaisuja varsinkin kansainvälisille markkinoille sekä ottamaan käyttöön tuottavuutta ja kasvua edistäviä innovaatioita sekä hyödyntämään kiertotalouden ja muita vähähiilisiä ratkaisuja. Pk-yrityksiä kannustetaan myös kehittämään kilpailukykyään osana eri arvoverkostoja, kehittämään uusia ansaintamalleja ja hyödyntämään digitalisaation ja tekoälyn mahdollistamia ratkaisuja liiketoiminnassaan ja tuottavuuden parantamisessa. Pk-yrityksiä kannustetaan pitkäjänteiseen kehittämissyhteistyöhön korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.

Alueellisen RR-rahoituksen lisäksi Etelä-Savon ELY-keskus toimii välittävänä toimielimenä TEM:n valtakunnallisessa teemassa Uusia työmahdollisuuksia työpaikkoja kehittämällä (ESR+) sekä TEM:n ja OKM:n valtakunnallisessa teemassa Innovaatio- ja osaamisverkostot (EAKR). Innovaatio- ja osaamisverkostot teemassa aktivoidaan, käynnistetään ja rahoitetaan kansallisesti ja kansainvälisesti verkottuneita hankekokonaisuuksia sekä yhteistyöverkostoja, joiden kautta edistetään tutkimus- ja kehittämistoiminnan tutkimustiedon siirtymistä yritysten kansainväliseksi liiketoiminnaksi. Uusia työmahdollisuuksia työpaikkoja kehittämällä teemassa tavoitellaan hyvien toimintamallien levittämistä ja jalkauttamista osatyökykyisten työllistämiseksi.

Toteutetaan MMM:n kansallista vesiliiketoimintaohjelmaa ja rahoitushakuja. Ohjelmalla vahvistetaan vesialan osaamista, yritysten kasvua ja kansainvälistymisen edellytyksiä. Toteutetaan YM:n vesiensuojelun tehostamisohjelman kansallista hankekokonaisuutta Kaupunkivedet ja haitalliset aineet, joilla haetaan uusia ratkaisuja eri teemojen alla.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa ja osaamistaan kasvun mahdollistamiseksi*

Toiminnan vaikutukset

- Asiantuntijapalveluita ja koulutuspalveluita suunnataan kasvualoille (strategiset kärjet, erikoistumisen strategian kasvukärjet) tavoitteena, että vähintään 50 % palvelua käyttäneistä käynnistää laajemman kehittämishankkeen. Kehitetään yhteistyötä keskeisen kehittäjäorganisaatioiden kanssa aktivointitoimien vaikuttavuuden parantamiseksi.

Palvelut

- ELY Kehittämisen asiantuntijapalvelut
- Analyysipalvelu: konsultointi ja koulutus
- Konsultointipalvelut: Liiketoimintaosaamisen kehittäminen, vientivalmiuksien kehittäminen, myynnin ja markkinoinnin kehittäminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen, ympäristöasiat (aikaisemmin ecostart), tuottavuus. Laatu, omistajanvaihdosten edistäminen
- ELY- ja TE-toimisto koulutuspalvelut
 - Työntajalähtöinen osaamisen kehittäminen eri tarpeisiin: Yhteishankintakoulutukset (Rekry-, Täsmä-, MuutosKoulutus), yrittäjäyyskoulutus, FEC-koulutukset ja muu työvoimakoulutus.
- Muut
- Hankkeet, osaamisen kehittäminen ja toimintaympäristön kehittäminen
- TYÖ2030-aluepilotin 2021 ja 2022 palvelut
- Yhteiset palvelut:
 - Sähköinen asiointi: Suomi.fi, ASPA
 - Tietojärjestelmät: Tuki2014, EURA, HYRRÄ, CRM
 - Tietopalvelut: Toimiala OnLine

Tulokset asiakkaille

- Yritys aloittaa kehittämistoimenpiteet - 50 %:lla asiantuntijapalvelun käyttäjistä käynnistyy laajempi kehittämishanke
- Yritys saa työvoimaa (~~työperäisen maahanmuuton lisääminen tarvittaessa~~)
- **Työperäisen maahanmuuton mahdollisuudet ja palvelut tulevat tutuiksi**
- Henkilöstön koulutus on oikea-aikaista ja osuvaa

Painotukset vuoteen 2024:

1. Asiantuntijapalveluita ja koulutuspalveluita suunnataan kasvualoille (strategiset kärjet, erikoistumisen strategian kasvukärjet)

Mittarit:

1. Kasvualoille rahoitusta suunnataan 80 %
2. Yritysten henkilöstömäärän kasvu
3. Koulutukseen osallistuvien määrä kasvaa **ja vaikuttavuus paranee**
4. Lisää liiketoimintaa syntyy kiertotalouteen, ilmastonmuutoksen hillintään kohdistetaan toimia, digitaalisuutta hyödynnetään enemmän, yritystoiminnan vastuullisuus huomioidaan kilpailutekijänä

Mittari / Etelä-Savon RR-ELY (Itä-Suomi)	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Kasvu CRM-järjestelmään kirjattujen liidien määrä (kpl)	100	200	100	100

Tavoite: ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.

Toiminnan vaikutukset

- Etelä-Savon ELY-keskus sitoutuu Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja toimii aktiivisesti verkostoyhteistyön kehittämiseksi maakunnan alueella. Team Finland -verkoston ydintavoite on viennin edistäminen ja pk-yritysten kansainvälistyminen ja uusien pk-yritysten kiinnostuksen herääminen kansainvälistymiseen. Tavoitteena on saada uusia vientiyrityksiä palvelujen piiriin ja kehittämään kansainvälisen liiketoiminnan osaamistaan.
- Etelä-Savon ELY-Keskus koordinoi TF aluetiimin toimintaa, johon kuuluvat Business Finlandin, Finnveran, TE-toimiston ja ELY-Keskuksen yritysasiantuntijoita. Tiimi toimii aktiivisesti ja kokoontuu säännöllisesti vaihtaakseen tietoa ajankohtaisista asioista ja potentiaalisten uusien vientiyrityksien kartoittamiseksi. Yhteistyössä merkittävässä roolissa Kasvu CRM -asiakkuudenhallintajärjestelmä ja sen aktiivinen käyttö asiakkuustyössä.
- Etelä-Savon ELY-keskus koordinoi alueellista Team Finland –alueverkostoa. TF Alueverkostoon kuuluvat vientiä ja kansainvälisyyttä edistävät organisaatiot mm. kuntien ja kaupunkien elinkeinotoimijat, oppilaitokset ja yrittäjäjärjestöt sekä Etelä-Savon kauppamarin yrityksistä koostuva KV-ryhmä. Verkosto kokoontuu neljä kertaa vuodessa ja vaihtaa tietoa ajankohtaista asioista esim. tietoa kv-markkinamahdollisuuksista, rahoituksesta ja koulutuksista ja välittää tieto yrityksille. Verkosto sopii yhteisistä tapahtumista ja tilaisuuksista ja tekee aktiivista yhteistyötä yritysten tarpeet huomioiden.
- ~~Koronarahoitusta saaneiden yritysten kontaktointi on meneillään ja jatkuu vielä vuonna 2022. Kontaktoinnin tarkoituksena on saada uusia yrityksiä palvelujen piiriin kehittämään vientiä ja kv-osaamista.~~

Palvelut yrityksille

- 1.1 Kohdennetut tilaisuudet, tapahtumat, koulutukset yrityksille. **Hyödynnetään valtakunnallista ja verkoston yhteisiä tapahtumia.**
- 1.2 KV-neuvonta verkostossa
- 1.3 Tietoa rahoitusmahdollisuuksista; yritysten kehittämispalvelut ja kehittämisavustus ~~kv-kehittämishankkeisiin, BF:n ja Finnveran rahoitus ja muut rahoituslähteet~~
- 1.4 ~~Tietoa Puiteohjelma Horisontti-Eurooppa-rahoituksesta ja verkostotoista~~
- 1.5 Tietoa Team Finland verkoston palveluista kansallisesti ja kansainvälisesti
- 1.6 **Team Finland palvelupolun tunnetuksi tekeminen verkostolle ja yrityksille.**
- 1.7 **KV-palveluja tarjotaan asiakastarpeen mukaan laajasti eri organisaatioiden palvelutarjoamasta.**

Tulokset asiakkaille

- Yritysten viennin kasvu ja kilpailukyvyyn paraneminen
- Asiakkaat saavat yhä osuvampia kasvun strategiaansa tukevia palveluita TF toimijoilta

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Säännölliset kokoontumiset TF tiimin ja ja alueverkoston toiminnassa. Teemme yhteistyötä asiakkaan alueellisesti ja valtakunnallisesti parhaiten asiakkaan tarpeisiin sopivan palvelun tarjoamiseksi.

Käynnistetään yritysten myynti-, markkinointi ja vientiosaamisen valmennus- ja koulutusohjelmia.

~~Laaditaan verkostokartta alueverkostoon kuuluvista organisaatioista ja heidän palveluitaan asiakastyössä tietoisuuden lisäämiseksi niin verkostossa kuin asiakkaissa.~~

Team-Finland palvelupolku on otettu käyttöön asiakastyössä ja eri toimijoiden ja organisaatioiden rooli on selkeytynyt yritys kentässä.

~~Kartoitetaan yritysten palvelutarpeita TF verkoston yhteisesti toteutettavalla selvityksellä.~~

Järjestetään verkostossa yhdessä kv-tapahtumia ja tiedotamme valtakunnallista tapahtumista yritysten aktivoimiseksi kasvuun ja kansainvälistymiseen. Informoimme Team Finland palveluista ja Team Finland-kansainvälisen verkoston tuesta.

Teemme aktiivista yhteistyötä ELY-Keskuksen rahoittamissa eri organisaatioiden kv-hankkeissa.

~~Osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja työperäisen maahanmuuton edistämiseksi tehdään yhteistyötä kansallisesti ja alueellisesti eri organisaatioiden ja asiaa edistävien hankkeiden kanssa. Edistetään työperäistä maahanmuuttoa alueella ja selvennetään eri toimijoiden roolia verkostossa. Lisätään yritysten tietoisuutta asiasta, palveluista ja kansainvälisistä opiskelijoista alueella.~~

~~Käynnistetään Itä-Suomen yhteinen kansainvälistyville pk-yrityksille suunnattu oman tuotannon hanke, jossa kv-kasvua tavoitteleville yrityksille tarjotaan sparrausta, kv-business mahdollisuuksia, kv-neuvontaa, kv-verkostoja ja kv-tilaisuuksia sekä välittäjäorganisaatioille benchmarkkaustietoa hyvistä ja vaikuttavista kv-toimintamalleista. Hankkeella vahvistettaisiin TF-toiminnan vaikuttavuutta~~

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä. Hyödynnetään koronatuomia saaneet yritykset TF-asiakashankinnassa sekä selkeytetään alueellisten TF-kumppaneiden roolit.*

Toiminnan vaikutukset

- Toiminnan tavoitteena on, että eteläsavolaisten yritysten kilpailukyky paranee, liikevaihto kasvaa ja vienti lisääntyy.

Palvelut

- Alkavat yritykset (Kehittämisyhteistyö ja maaseutuohjelman yritystuet)
 - Rahoitus yrityksen perustamisvaiheessa (starttiraha, Maaseutuohjelman perustamistuki)
 - Rahoitus liiketoiminnan kehittämiseen, tuotteiden ja palvelujen kehittämiseen, aineellisiin ja aineettomiin investointeihin
 - Elvytysinstrumenttien tehokas hyödyntäminen koronasta toipumiseen
- Toimivat yritykset (Kehittämisyhteistyö ja maaseutuohjelman yritystuet)
 - Rahoitus investointeihin
 - Kehittämisrahoitus uudistamiseen, tuottavuuteen ja kannattavuuteen, vientiin
 - Elvytysinstrumenttien tehokas hyödyntäminen koronasta toipumiseen
- Toimintaympäristön kehittäminen
 - Hankerahoitus kehittämishankkeet (EAKR, maaseutuohjelma)
 - Osaamisen kehittämiseen ESR rahoitus
 - Elvytysinstrumenttien tehokas hyödyntäminen koronasta toipumiseen
- Muut
 - Pääomasijoitustoiminta
 - Erillinen hankerahoitus (esim RFF Vesiosaamisen kasvu ja kansainvälistyminen)

Tulokset asiakkaille

- Yritysten uudistuminen (innovaatiot, uudet tuotteet, uudet palvelut, uudet liiketoiminta-alueet)
- Yritysten viennin kasvu
- Investointien ja uudenlaisen liiketoiminnan houkuttelu alueelle
- Työpaikkojen kasvu koko jalostusketjussa
- Sujuvat rahoitus, maksatus ja tarkastuspalvelut
- Mittarit
 - 1 eurolla 10 kertainen liikevaihto, josta 50 % vientiä (2 vuotta hankkeen jälkeen)
- Painotukset vuoteen 2024:
 - Toimintaympäristön kehittämisessä strategiset kärjet (digitaalisuus, ilmastonmuutoksen ehkäiseminen, kiertotalous, vesi, metsä, ruoka)

Mittari / Etelä-Savon RR-ELY (Itä-Suomi)	2023 Taavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio =10)	10	10	10	10
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio=5)	5	5	5	5

Mittari / Etelä-Savon RR-ELY (Itä-Suomi)	2023 Ta-voite	2024 Alus-tava tavoite	2025 Alus-tava tavoite	2026 Alustava ta-voite
Rahoitetuissa pk-yri-tysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oi-keudet, kpl (arvio)	85	135	135	135

Tavoite: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.

Toiminnan vaikutukset

- Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.

Palvelut

- ELY:n palveluina ovat erilaisten verkostojen koordinointi ja/tai vetäminen sekä osallistuminen sidosryhmäyhteistyöhön sekä tiedotetaan ja neuvotaan eri rahoitusvaihtoehdosta ja kehittämishankkeista.
- Käynnistetään yrittäjyyskoulutus luovan alan yritystoiminnasta kiinnostuneille asiakkaille.
- Ohjataan luovan alan yritystoiminnasta kiinnostuneita asiakkaita yrittäjyyskoulutuksiin ja muihin palveluihin.

Mittari: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).

Korkeaa arvonlisää tuottavat palvelut, luova talous

Luovan talouden yrityksille tarjotaan yritysten kehittämispalveluja sekä rahoitustuotteita (EAKR, maaseutuohjelma).

Kulttuurimatkailu

Kulttuurimatkailua kehitetään Etelä-Savossa osana maakuntasuunnitelmaa käyttäen ELY-keskuksen kehittämisinstrumentteja kaikessa laajuudessaan.

Kehitetään ja koordinoidaan palveluja ja toimintaa monialaisesti esim. Parasta itää -ohjelmatyö Itä- ja Kaakkois-Suomen alueilla, Taikuhyve- ja luovien alojen ja kulttuuriverkostojen avulla, järjestetään Etelä-Savon kulttuurileijonien luola ja Viiden tähden verkostotaapaaminen, osallistutaan suomalaisvenäläisen kulttuurifoorumin foorumityöhön ja

kannustetaan toimijoita kansainvälisyyteen. Korostetaan kulttuurihyvinvointivaikutusten merkitystä opinnoissa ja työssä ja tarjotaan tietoa, neuvontaa ja ohjausta taiteen ja kulttuurialan sekä kulttuurimatkailun toimijoille ja yrityksille kehittämiskohteisiin ja hankkeisiin, esim. AVEKin ja ESR-hankkeissa. Viestitään toimijoille verkostojen ja eri välineiden avulla, esim. Etelä-Savon kulttuurimakasiini -uutiskirjeessä.

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: *Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinon toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.*

Toiminnan vaikutukset

- Maaseudun kehittämisohjelma vahvistaa maaseudun elinvoimaisuutta
- Vastuullinen maatalous turvaa maatalouden tukijärjestelmän toimivuuden sekä kasvi-terveyden ja eläinten hyvinvoinnin

Palvelut

- Maatalouden aloitustuet, investointien rahoitus ja neuvorahoitus
- Maaseudun muiden yritysten investointi- ja perustamishankkeiden rahoittaminen
- Kehittämishankkeiden rahoittaminen
- Ympäristön tilaan liittyvät sopimukset ja toimenpiteet
- Luomutuotantoa, jalostusta ja markkinointia koskevat tuet
- LEADER-hankepäätökset ja oikeudellisuustarkastelu.
- Maataloustukiin liittyvät valvonnat
 - Tiloilla tehtävät pelto- ja eläinvalvonnat
 - Hallinnolliset tarkastukset tukirekistereiden avulla
- Kasvien ja eläinten terveyteen liittyvät tarkastukset
 - Kasvintarkastus ja kasvinsuojeluaineiden käyttö
 - Rehujen ja lannoitteiden käyttö
 - Luomutuotannon valvontapäätökset
 - Eläinten terveys- ja hyvinvointitarkastukset
- Yhteiset palvelut:
 - Sähköinen asiointi: 100 % hakemuksista
 - Verkkopalvelut ja tietojärjestelmät: ely-keskus.fi, ruokavirasto.fi, maaseutu.fi, maaseutukuriiri.fi sekä Hyrrä-, Tukisovellus- ja luomun järjestelmät ym.
 - Asiakasneuvonta: Ruokaviraston sivut, Neuvo-tuki, asiantuntija puhelin/sähköpostikontaktit, maksatuksen tarkastuskäynnit

Tulokset asiakkaille

- Rahoitustoimenpiteillä parannetaan maatilojen ja muiden maaseudun yritysten kilpailukykyä.
- Viljelijät ja muut maaseudun pienyrittäjät saavat asiantuntevat rahoituspalvelut säästösten mukaisina.

- Kehittämishankkeissa huomioidaan alueen maaseutustrategian painotukset sekä käytössä oleva rahoituksen määrä. Suositaan yritysryhmä- ja yhteistyöhankkeita.
- Edistetään luonnon monimuotoisuutta ja parannetaan ympäristön tilaa ympäristöso-
pimuksin ja kehittämishankkein.
- Rahoitetaan maan rakennetta ja vesitaloutta sekä metsien moninaiskäyttöä edistä-
viä hankkeita ja lisätään luonnon monimuotoisuuskohteiden määrää.
- Edistetään luomutuotantoa luomukorvauksin; tavoitteena 20 % peltoalasta. Lähi-
ja luomuruoan tuotantoa edistetään yritys- ja kehittämishankkein.
- Jatketaan hyvää yhteistyötä alueen kahden LEADER-ryhmän kanssa ohjelman to-
teutuksessa ja viestinnässä.
- Valvontatoimin turvataan maatalouden tukijärjestelmän säädösten ja oikeudenmu-
kainen toteutus.
- Viljelijätukiin liittyvät pelto- ja eläinvalvonnat tehdään asetettujen määräaikojen puit-
teissa säädösten mukaisesti ja laadukkaasti.
- Valvontatoimin turvataan kasvien terveyttä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia
- Valvotaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä elintarviketuotannon turvallisuutta
tuotantotiloilla
- Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmat toteutetaan täysi-
määräisesti.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvalli- suus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeket- jun toimijoiden osuus), %	93	94	94	94

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.

Etelä-Savon liikenneasiat käsitellään Pohjois-Savon tulossopimuksessa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johta- neiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)				

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1–5)				
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1–5)				

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Toiminnan vaikutukset

1. TE-palvelut, yhteistyöverkostot ja hanketoiminta parantavat työvoiman osaamista ja työllistymisvalmiuksia.
2. Yhteistyö Etelä-Savon **kuntakokeilujen** kanssa luo pohjan alueellisille palveluille.
3. Elinikäisen oppimisen ja ohjauksen sekä jatkuvan oppimisen verkostot luovat pohjan yhteiseen keskusteluun osaavan työvoiman turvaamiseksi ja oppimisen ja ohjauksen kehittämiseen yrittäjien, työnantajien, oppilaitosten ja ELY/Te koulutustarjonnan kanssa ja luo yhteisen palvelumallin alueelle.

Palvelut

- Alkuvaiheen palvelutarvearvion (osaamisen arviointi, työ- ja toimintakyvyn arviointi ja osaamistarpeen tunnistaminen) ja asiakasohjauksen kautta oikea-aikaista osaamisen kehittämispalvelua asiakkaalle (henkilöasiakas)
 - Tieto-, neuvonta ja ohjauspalvelut – elinikäisen ja jatkuvan oppimisen sekä nuorisotakuun maakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaan
 - Joustavat ja moniammatilliset tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut (esim. Ohjaamot), niitä tukevat maakunnalliset strategiset linjaukset ja käytännön toimet, verkostotyö sekä verkoston henkilöstön lyhytkestoinen täydennyskoulutus yhteistyössä kumppaneiden kanssa
- Eri toimijoiden yhteistyöroolit työllisyyden hoidossa toimivat hyvin - asiakas saa tarvitsemansa palvelut keskitetysti kumppanuusverkostosta (Sote, oppilaitokset, kunnat)
- ~~Työnantajalähtöinen täydennys- ja täsmäkoulutus~~
 - **Järjestetään työnantajalähtöistä täydennyskoulutusta eri asiakasryhmien ja alojen tarpeisiin**
 - **Hankintojen vaikuttavuuden parantaminen kansallisen julkisten hankintojen strategian mukaisesti (Hankinta-Suomen toimenpideohjelma)**
 - **Innovaatiot (sis. tulosperusteisuus)**
 - **Ekologinen kestävyys**

- Sosiaalinen kestävyys
- Pk-yritysten huomioiminen
- Palvelun käyttäjien osallistuminen hankinnan valmisteluun

- ~~Hankintaprosessin vaikuttavuuden parantaminen – kohti tulosperusteisuutta~~
 - ~~Sosiaaliset perusteet hankinnoissa~~
 - ~~Innovatiiviset hankinnat,~~
- Laaja-alaisesti hankkeita eri asiakasryhmille – edellyttää tehokasta asiakasohjausta
- Ennakointityö tukee prosessia – Pitkän aikavälin suunta – lyhyen aikavälin tarpeet
 - Luovat suuntaa osaamisen kehittämisspalveluiden hankinnalle
 - Kootun ennakointitiedon (osaamistarpeiden ja työmarkkinatiedon) saaminen asiakasohjauksen taustatiedoksi asiakastyössä.
 - Eri toimijoiden yhteistyöroolit työllisyyden hoidossa toimivat hyvin - asiakas saa tarvitsemansa palvelut keskitetysti kumppanuusverkostosta (sote, oppilaitokset, kunnat)

Tulokset asiakkaille

- Joustavat tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut
 - Uraohjaus tukee nopeaa työllistymistä
- ”Tarpeeseen oikeaa koulutusta ja oikea-aikaisesti” kattaen kaikki osaamisen palvelut
 - Työnhakijoiden osaaminen ja valmiudet paranevat
 - Monialaiseen palvelutarpeeseen saa apua sujuvasti
 - Yritykset ja muut työnantajat saavat avoimiin tehtäviin työntekijöitä
 - Koulutuksista ja valmennuksista työllistyy hyvin
 - Maahanmuuttajat kotoutuvat Etelä-Savoon ja pääsevät osallisiksi työelämään ja yhteiskuntaan.
 - Asiakaskokemus paranee
 - Työ ja tekijä kohtaavat
 - **Yritykset tuntevat kv-rekrytointien mahdollisuudet ja palvelut paremmin**

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaa elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

- Yhteishankintakoulutukseen osallistuminen lisääntyy ja rahoitusta suunnataan kasvualoille 80% (metalli, sähkö ja elektroniikka, ICT, puuala, matkailu, elintarvike ja sosiaali- ja terveysala avoimilla markkinoilla).
- **Koulutukseen ja valmennukseen hakevien ja osallistuvien määrän kasvu**
- **Koulutusten ja valmennusten jälkeinen työllistyminen**
- **Jatkuvan oppimisen verkosto välittää tietoa osaamisen kehittämisen palveluista työnantajille ja verkosto saa tietoa työnantajien koulutustarpeista alueelta**
- Yritysten henkilöstömäärän kasvu
- ~~koulutukseen osallistuvien määrän kasvu.~~
- Elinikäisen oppimisen strategian toteutuminen. Yhteen koottua osaamista ja palveluja, joilla edistetään sekä nuorten että aikuisten monialaista palvelua opintoihin, työhön ja muuhun tukeen.

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Toimitaan olemassa olevan maakunnallisen elinikäisen oppimisen strategian mukaan. ELO-toiminnan vaikuttavuutta todennetaan laadituilla muutos- ja prosessimittareilla, mistä raportoidaan ja minkä pohjalta suunnataan maakunnallista ELO-toimintaa strategisesti eteenpäin ja sovitaan kehittämiskohteista tulevaisuuteen. Osallistutaan aktiivisesti koordinoitujen kuntien Ohjaamo-palvelujen kehittämiseen nuorille ja aikuisille tarjottavan Ohjaamo-tyyppisten palveluiden maakunnalliseen kehittämiseen. Hyödynnetään nuorten ohjaus- ja palveluverkostojen työtä kunnissa ja tutkimuksista ja verkostoista saatavaa tietoa päätöksenteon tueksi.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Toiminnan vaikutukset

- Maahanmuuttajat kotoutuvat Etelä-Savoon ja pääsevät osallisiksi työelämään ja yhteiskuntaan.
- Kehitetään yhdessä Itä-Suomen ELY-keskusten, meneillään olevien Talent BOOST ja Talent HUB –hankkeiden sekä yksityisten palvelutuottajien kanssa työperäistä maahanmuuttoa **ja Work in Finland-toiminnan kautta**
- **Kartoitetaan omalla hankkeella yritysten tarpeita työperäisen maahanmuuton edistämiseksi ja koordinoidaan tarvittavia palveluita ja toimintaa**
- Itä-Suomen ETNO edistää kumppanuutta, vuoropuhelua ja yhteistyötä maahanmuuttajien, kantaväestön, järjestöjen ja viranomaisten välillä. ELY-keskus on aktiivisesti mukana alueellisessa kumppanuustyössä.

Palvelut

- Vahva alkupalvelu tiiviissä yhteistyössä kuntasektorin kanssa – yhteiset käytännöt kokonaisvaltaisen palvelutarpeen arvioinnin mahdollistamiseksi
 - Sosiaali- ja terveyspalveluiden vahva rooli ja peruspalveluiden tuki
 - Kokonaisvaltaisen ja vaikuttavan asiakasprosessin toteutuminen ja hallinta, palveluohjaus – Henkilökohtaisen asiakasvastuun lisääminen
 - Palvelutarpeen oikea-aikainen ja osuva arviointi heti työnhaun alkaessa -> Ennistä vahvempi kytkös Etelä-Savon työmarkkinoille
- Uudenlaisten palvelukokonaisuuksien luominen yhteistyössä kumppaneiden kanssa
- Kotoutumispalveluiden (laaja-alaisesti) tehostaminen asiakkaiden työllistymiseksi
 - Palkkatuen tehostaminen osana työllistämispalveluita
- Työlupalinjausten ja prosessien sujuvuus – osana osaavan työvoiman saatavuutta
- monialainen asiantuntijapalvelu – Neuvonta- ja ohjauspalvelut
- ~~ESR-hanketoiminta tukee Kasvo-pilotin tavoitteiden mukaisesti~~
- ~~erikokoisten kuntien rooli~~

Yhteiset palvelut

- Sähköinen asiointi: asiakastietojärjestelmä – oma asiointi, Työmarkkinatori, Suomi.fi, TE-aspan palvelut

Asiakasneuvonta:

- Painopiste alkupalvelussa. Asiakasneuvonta monikanavaisesti: Chat, video, puhe- lin, live

Tulokset asiakkaille

- Kotoutumisessa ja asettautumisessa koko perheen tilanne huomioidaan ja otetaan huomioon - palvelut heti saatavilla (kielitaito avainasemassa)
- Tuki kohti työelämää (ja/tai koulutusta) on suunnitelmallista ja asiakkaan tarpeita vastaavaa
- Mittareina:
 - Työpaikka avoimilta työmarkkinoilta löytyy
 - Valmennukseen pääsee joustavasti
 - Koulutukseen pääsee joustavasti
 - Työkokeiluun pääsee joustavasti
 - Palkkatukipaikka löytyy nopeasti
 - Edellä mainittujen palveluiden väliset siirtymät ovat joustavia
 - Maahanmuuttajien määrä työväestöstä kasvaa
 - Työperäinen maahanmuutto – opiskelijoiden sitoutuminen
 - Työpaikkojen täyttäminen kansainvälisillä osaajilla
 - Työlupa hoituu oikea-aikaisesti
 - Asiakaskokemus paranee

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Kansainvälisten osaajien potentiaali tuodaan läpileikkaavasti esiin ~~TE- ja yritys-~~ ~~palveluissa~~ ja tarjotaan kv. osaajiin liittyviä palveluita yrityksille niin ulkomaisen työvoiman rekrytoinnin osalta kuin yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uudistumisen edistäjinä. **Kehitetään alueen kv-verkostotoimintaa ja palveluja.**

Vahvistamme korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä, jotta ulkomaiset opiskelijat pääsevät kosketuksiin työelämän kanssa jo opiskeluaikana.

- vahvistetaan kotoutumiskoulutusta, tuodaan kielikoulutus osaksi työelämää (työssä-oppimista)
- kehitetään koulutusta ammatillisten taitojen vahvistamiseksi (esim. täydentävät ammattiopinnot tai osaamismoduulit)
- tuetaan maahanmuuttajien sitoutumista työhön, tarjoamalla työpaikalla tapahtuvaa valmennusta mm, kieli ja yhteiskuntatietoutta
- tuetaan työnantajia tarjoamalla tukea kansainvälisen osaajien palkkaamiseen mm. työyhteisövalmennus ja työn monimuotoisuuskoulutusta
- tarjotaan yrityksille ja työnantajille rekrytointitukea
- annetaan asettautumistukea ja ohjataan kotoutumisen palveluihin
- kehitetään jo maassa olevien kansainvälisten osaajien rekrytointia (esim. kansainväliset opiskelijat) ja asettautumista alueelle
- kehitetään (yhdessä eri toimijoiden kanssa) moniammatillista kotoutumis- ja osaamiskeskusta, joka tarjoaa palveluita niin maahanmuuttajataustaisille työnhakijoille (kansainväliset osaajat) kuin yrityksille ja työnantajille, että osaajat löytäisivät työtä ja työnantajat työntekijöitä.
- vaikutetaan hyvien väestösuhteiden toimintaohjelmalla asenneilmapiiiriin, että se on hyväksyvä ja ehkäisee rasismia ja syrjintää
- vahvistetaan kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Edistämme ja toimeenpanemme vuonna 2022 hyväksytyjä ilmastopolitiikan suunnitelmia ja strategioita.

Teemme aktiivista yhteistyötä myös ohjaavien tahojen kanssa ja annamme oman panoksemme uuden strategiakauden ilmastotavoitteiden ja -mittarien valmisteluun.

Toiminnan vaikutukset

- ELY-keskuksen toimilla tuetaan alueellista ja paikallista yhteistyötä hiilineutraalisuuden edistämiseksi.
- Yrityksille syntyy kasvua ja vientiä lisääviä kilpailukykyisiä hiilineutraaleita tuotteita, palveluja ja prosesseja
- **Vihreän siirtymän hankkeet etenevät ripeästi**

Palvelut

- Kansallisten ilmastotavoitteiden toimeenpano alueella
- Etelä-Savossa toimii laaja-alainen ilmastotyöryhmä ja sillä asiantuntijoista koostuva alatyöryhmä.
- Ilmastotyötä jatketaan Hiilineutraali Etelä-Savo-hankkeena, joka alkaa 1.10.2021. Vuoden 2022 aikana järjestetään työpajoja toimialoittain maakunnallisen ilmastotiikartan laatimiseksi. Ilmastotiikartta valmistuu 31.12.2022 mennessä.
- **Hiilineutraali Etelä-Savo –hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun. Hankkeessa jalkautetaan ilmastotyötä niin ELY-keskuksessa kuin maakunnassa mm. koulutuksella ja työpajoilla. Ilmastoviestintää uudistetaan. Syvennetään yhteistyötä mm. koulutuslaitosten kanssa pyrkien vastaamaan mm. kuntien ja yritysten tarpeisiin ja viedään ilmastokartan toimenpiteitä osaksi ELY-keskuksen toimintaa sekä huomioidaan ja hyödynnetään alueellisessa työssä laajemmin eri tahojen tuloksia ja tuotoksia.**
- Maakunnallisten, kunnallisten ja toimialakohtaisten ilmastosuunnitelmien laatiminen
- ELY-keskus aktivoi alueen toimijoita Etelä-Savon rakennerahastojen ja maaseudun kehittämisohjelman varojen käyttöön ilmasto- ja kiertotaloushankkeissa yhdessä maakuntaliiton kanssa.
- ELY-keskus rahoittaa tutkimusta, kehitystä ja investointeja siten, että yrityksille syntyy kasvua ja vientiä lisääviä kilpailukykyisiä hiilineutraaleja tuotteita, palveluja ja prosesseja ja tutkimuslaitoksiin tähän liittyvää osaamista
- Suomen kestävä kasvun ohjelman ja vihreän elvytyksen hankkeet, joita rahoitetaan kestävä kasvun ohjelmasta ja tulevista rakennerahasto-ohjelmista mukaan lukien oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF).
- Maataloustuotannon hiilijalanjälkeä vähennetään suosimalla ympäristötoimenpiteinä peltojen kasvipeitteisyyttä, nurmivaltaista nautakarjataloutta, nk. hiilinurmia ja niihin perustuvaa bioenergian tuotantoa (biokaasu ja muut biopolttoaineet) sekä kiertotaloutta.

- Maaseudun kehittämisessä otetaan huomioon v. 2019 valmistuneen Järvi-Suomen alueen ELY-keskusten yhteisen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman (JÄSMY) toimenpide-esityksiä. **Etelä-Savon ELY-keskus hallinnoi ohjelman koordinaointia.**
- ELY-keskus kiinnittää ilmastotavoitteisiin huomiota antamissaan lausunnoissa, sekä hiilineutraalisuuden edistämiseen että sopeutumiseen.
- **Vihreän siirtymän hankkeiden ohjaus tehokkaasti viranomaisyhteistyössä**

Tulokset asiakkaille

- Vähähiilisyttä ja kiertotaloutta edistävien hankkeiden rahoitusta sekä tiedollista yhteistyötä
- Ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin sitoutunut maakunta, ilmastotyöhön liittyvien innovaatioiden edistäminen ja uuden liiketoiminnan edellytysten luominen

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Maakunnan ilmastotiekartta valmistuu. Vähähiilisyttä ja kiertotaloutta edistävien hankkeiden rahoittaminen. Maaseutuohjelman tukitoimenpitein rahoitetaan maatalouden hiilijalanjäljen pienentämiseen tähtäviä ympäristötoimenpiteitä sekä koulutus-, tiedotus- ja muita kehittämishankkeita. Mittareina ovat mm. seurantatutkimukset maatalouden hiilijalanjäljen muutoksesta tuotantomenetelmien kehittymisen myötä.

Laajamittaista yhteistyötä tehdään myös yritysten vihreän siirtymän aktivoimiseksi ja tukemiseksi. Näin pyrimme edesauttamaan yritysten kykyä vastata ilmastonmuutoksen haasteisiin sekä entisestään vahvistamaan suomalaisten yritysten kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla. Noudatamme DNSH-periaatetta varmistaaksemme toimenpiteiden positiiviset kokonaisvaikutukset.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Toiminnan vaikutukset

- Ennakoivalla ja tehokkaalla valvonnalla turvataan hyvä ympäristön tila ja edistetään yritysten kasvua ja ympäristökilpailukykyä.
- Yritykset kehittävät kasvua ja vientiä lisääviä kilpailukykyisiä kiertotalouden tuotteita, palveluja ja prosesseja.
- **Ruokaketju toimii vastuullisesti ja innovatiivisiakin kiertotalousratkaisuja hyödyntäen.**

Palvelut

- Parannamme valtakunnallisten tavoitteiden ja suunnitelmien (esim. Valtakunnallinen jättesuunnitelma, ilmastotavoitteet, vesienhoito) huomioon ottamista lausunnoissa.
- Teemme ympäristönsuojelun valvontatarkastukset riskiperusteisen suunnitelman mukaisesti.

- Tarkastuskäyntejä vuonna 2023 arviolta yhteensä 180 kpl (YSL: 83, JL: 5, VL: 90, MYSL:2)
- Toimimme aktiivisesti ympäristönsuojelun ohjauksessa, neuvonnassa ja viestinnässä.
- Tuemme ja valvomme CAP27-ohjelman ympäristötoimenpiteiden toteutusta ja tavoitteiden saavuttamista.
- ELY keskus rahoittaa tutkimusta, kehitystä ja investointeja siten, että yrityksille syntyy kasvua ja vientiä lisääviä kilpailukykyisiä kiertotalouden tuotteita, palveluja ja prosesseja ja tutkimuslaitoksiin tähän liittyvää osaamista
- Annamme laadukkaita valvontalausuntoja ml. vesilainvalvonta.
- Käsittelemme ympäristönsuojeluilmoitusten (pima, melu) perusteella tehtävät päätökset ripeästi.
- Tuemme kiertotaloutta ja vähähiilisyyttä edistäviä hankkeita.
- Ruokaketjun vastuullisuutta ml. kiertotalouden ratkaisut kehitetään maatalouden investointirahoituksen, kehittämishankerahoituksen ja JÄSMY-ohjelman avulla.
- Osallistutaan Kiertotalouskeskuksen johtoryhmän toimintaan.
- Olemme yhteysviranomaisen ympäristönsuojeluun liittyvissä YVA-hankkeissa
- Ennakkoneuvottelu on käytössä yhdistäen tietoa ympäristölupa-, kaava- ja YVA-prosesseista
- Yhteistyö poliisin kanssa ympäristörikosasioissa
- Yhteiset palvelut: sähköinen asiointi, verkkopalvelut ja tietojärjestelmät, asiakasneuvonta.

Tulokset asiakkaille

- Palvelut asiakkaille hoidetaan sujuvasti ja ripeästi
- Valvottavat laitokset toimivat ympäristölupiansa ja lainsäädännön mukaisesti.
- Uudet BAT-asiakirjat on otettu käyttöön.
- Lupaharkinta on johdonmukaista ja ajantasaista.
- Valvonta on ennakoivaa
- Noudatetaan valtakunnallisen linjauksia.
- Toimivat yhteistyöverkostot
- Ympäristörikosasioiden tunnistaminen osana valvontaa
- Ennakkoneuvottelumenettely

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen). (laajemmin kiertotaloudesta)*

Jätelain muutokseen perustuen kootaan ja asetetaan jätehuollon alueellinen yhteistyöryhmä yhdessä POSELYn ja POKELYn kanssa. Edistetään biojätteiden kierrätykselle ja ruokahävikin vähentämiseksi asetettuja tavoitteita mm. tiedollisin ja seurannan ohjauskeinoin sekä selvittämällä biojätteiden erilliskeräyksen laajuuden toteuttamista (yhteistyössä kunnat, jätehuoltoyhtiöt, jätealan yritykset).

On selvitetty haja-asutuksen lietteiden kuljetuksen ja käsittelyyn toimittamisen toimivuutta, mukaan lukien jätelain siirtoasiakirjavelvoitteen muutokset (kunnat, jätehuoltoyhtiöt, vesilaitokset). Vuonna 2021 tehdyn selvityksen pohjalta suunnitellaan mahdolliset edistävät toimenpiteet.

Jätehuollon alueellinen yhteistyöryhmä yhdessä POSELYn ja POKELYn kanssa toimii ja yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen sekä laajemmin kiertotalouden tavoitteet ovat osa yhteistyöryhmän toimintaa. Yhteistyöryhmän toimintaa viedään eteenpäin teemoittain.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seurantaan toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Toiminnan vaikutukset

- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Luonto- ja ilmastopaneelin tavoitteet ohjaavat toimintaa.

Palvelut

- Natura-kohteilla painopisteenä on suojeluarvojen turvaaminen metsäläilla ja maaineslailla toteutettavaksi osoitetuilla alueilla
- Metso-ohjelmaa toteutetaan ja soidensuojelun täydennyskohteita suojellaan
- Metsien käsittelyssä pyritään yhteistyössä toimijoiden kanssa löytämään monimuotoisuuden ja vesiensuojelun kannalta parhaat vaihtoehdot, painopisteenä harjualueet, turvemaat ja rantametsät
- Perinnebiotoopit päivitysinventoinnit pidetään ajan tasalla. Niiden arvojen ylläpitoon kohdennetaan kunnostuksen ja hoidon rahoitusta sekä neuvontaa. Rauhoitettujen lajien maataloudelle aiheuttamia vahinkoja ehkäistään ennalta ja parannetaan avustushakemusten tietopohjaa
- Lintuvesien kunnostushankkeita saadaan käyntiin
- **Edistetään saimaannorpan suojelustrategian käytännön toimenpiteitä**, huolehditaan suojelutyöryhmän ja sen asiantuntijaryhmän työskentelystä ja osallistutaan LIFE-hankkeeseen.
- Tienvarsien uhanalaisten lajien esiintymien hoitokorttien laatiminen mm. urakkasopimusiin liitettäväksi ja vieraslajien torjuntaa edistetään neuvonnalla
- Käsitellään luonnonsuojelu-, maasto-, vesiliikenne-, ja ulkoilulakien mukaiset lupa- ja lausuntoasiat

Tulokset asiakkaille

- Natura 2000 -verkoston suojeluperusteet turvataan
- Metsiä ja soita saadaan lisää suojelun piiriin
- Metsätalouden haitallisia ympäristövaikutuksia vähennetään
- Maatalousluonnon monimuotoisuutta ja kulttuurimaisemia vaalitaan onnistuneen yhteistyön tuloksena
- Lintuvesien tila linnuston kannalta paranee
- Saimaannorppakanta kasvaa
- Laji- ja luontotyyppisuojausta edistetään hoitotoimin ja ohjeistamalla hankkeiden toteutusta
- Suojelutoimet toteuttavat Helmi – elinympäristöohjelmaa sekä vaikuttavat positiivisesti myös vesiin, vesiliööstöön ja hiilitaseeseen
- Tuetaan kestävästä luontomatkailusta ja luonnon virkistyskäyttöä
- Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut ja viranomaisesta hoidetaan jouhevasti asiakkaiden ja yhteistyötahojen kanssa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	600	600	600	600

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Helmi-ohjelman mukaiset käynnissä olevat kunnostuskohteet noin 10 kpl, joista AVI:n lupakäsittelyssä olevia kohteita on 4 kpl. Lisäksi hoitosuunnittelussa on 10 -15 kohdetta, joista AVI:n lupaa vaativia kunnostuskohteita 1 kpl. Inventoidaan uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkoja, minkä lisäksi hoidetaan 5–10 lajiesiintymää. Inventoidaan METSO- ja suokohteita osana luonnonsuojelun toteutusta. Toteutetaan valtakunnallinen kuuleminen Natura-verkoston täydentämisestä Etelä-Savossa. Edistetään luontotyyppien ja lajien suojelua metsänkäyttöilmoitusten tarkistusten yhteydessä.

Helmi-ohjelman mukaiset vireille tulevat ja käynnissä olevat kunnostuskohteet 7–9 kpl. Lisäksi hoitosuunnittelussa on noin 20–25 kohdetta, joista AVI:n lupaa vaativia kunnostuskohteita 3-5 kpl.

Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen hoitotoimet 5–10 kpl ja lajistoinventoinnit 25-30 kpl. Maastokauden aikana tehdään lajistoinventointeja tulevien vuosien rajauspäätöksiä varten. Luontotyyppi-inventointeja tehdään Natura-alueiden lehdöissä ja luonnonmetsissä, lisäksi inventoidaan METSO- ja suokohteita osana luonnonsuojelun toteutusta. Tehdään Natura-verkoston täydentämisen edellyttämät luontotyyppi-inventoinnit.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltöjen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

Toiminnan vaikutukset

- Etelä-Savossa on maailman puhtaimmat vedet

Palvelut

- Vuoksen vesienhoidon yhteensovittaminen (ylimaakunnallinen tehtävä)
- ~~Vuoksen vesienhoitosuunnitelmaa kaudelle 2022–2027 asiakirjan julkaisu julkaisusarjassa, vesienhoitoaluekohtainen EU-raportointi 3/2022, vesienhoitosuunnitelman toimeenpano alkaa~~
- **Vuoksen ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueiden hoitosuunnitelmien 2022–2027 toimeenpano sekä** Etelä-Savon vesienhoidon toimenpideohjelman 2022–2027 toimeenpano: asiakirjan julkaisu julkaisusarjassa, sähköisen toimenpideohjelman (eTPO) laatiminen ja julkaisu, toimenpideohjelman toimeenpano alkaa

- 4. vesienhoitokauden suunnittelun organisointi ja aloittaminen ja Vesien- ja merenhoidon järjestelmän (PISARA) kehitystyöhön osallistuminen
- Vesienhoidon ja kuormituksen vähentämisen kehityshankkeet, vesiensuojelun tehostamisohjelma "Veden vuoro"
 - Viestinnän tehostaminen ja yhteistyö kriittisten vesistökohteiden osalta, erityisesti metsä- ja maatalous sekä vesistökunnostukset
 - Asiantuntijaverkoston vahvistaminen: Kalatalousaluekohtaiset vesienhoidon yleissuunnitelmat; kuormitus selvitykset, toimenpiteiden priorisointi, hankeaktiivointi **toimeenpano**
 - ~~Kaupunkivesi-teeman hallinnointi~~ **Kaupunkivedet ja haitalliset aineet -teeman hallinnointi: hakujen koordinointi, toteuttaminen, päätökset ja valvonta**
 - Vesiliiketoiminnan osalta toteutetaan valtakunnallinen Vesiosaamisen kasvu ja kansainvälistyminen -ohjelman hallinnointi sis. hankekuulutukset, hankkeiden arvioinnit, avustuspäätökset sekä hankkeiden edistymisen sekä päätöksenmuokaisuuden arviointi
- Vesienhoidon neuvonta- ja asiantuntijapalvelut
 - Avustukset ja asiantuntijatuki vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen; tehostettu yhteistyö hanketaloihin LUT, XAMK, MK, MH, jne. Tavoitteena isompia hankkeita ja EU-rahoituksen parempaa hyödyntämistä.
 - Pohjavesien suojelusuunnitelmat: avustukset kunnille suojelusuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen, edistetään pohjavesialueiden rakenneselvityksiä, voimassa olevien suojelusuunnitelmien toteuttaminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa
- ~~Freshabit Life IP Puruvesi~~ ~~hankkeen koordinointi~~ **vesienhoidon strategisen Life-hankkeen valmisteluun ja** OPERANDUM-hankkeeseen osallistuminen
- Vesien tilan seurannan järjestäminen
- Selvitykset vesien tilan seurannassa ja vesienhoidossa
- Vesilain valvonnan asiantuntijapalvelut, lausunnot ja ilmoitusten käsittely.
- Vesistöhankeiden vanhojen asiakirjojen siirtäminen sähköiseen muotoon
- Vesistösäännöstelyjen **valvonta, ohjaus ja** kehittäminen
- Kuntien vesihuollon ja vesihuoltolaitosten valvonta, vesihuollon alueellinen kehittäminen
- Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen, tuki kehitys-, kokeilu-, investointi- ja vinnedistämishankkeille

Tulokset asiakkaille

- Vesiä ja kalakantoja hoidetaan kokonaisuutena
 - Rannan- ja vesialueiden omistajilla, kansalaisilla, matkailijoilla sekä muilla toimijoilla on käytettävissään ajantasaiset tiedot vesien tilasta
 - Rannan- ja vesialueiden omistajilla sekä muilla tahoilla on mahdollisuus osallistua vesien hoitoon – vesienhoitohankkeet
 - Vesienhoidon tavoitteista vallitsee yhteisymmärrys ja yhteistyömenettelyt ovat toimivia
 - Valuma-alueiden maatilat, metsänomistajat sekä maa- ja metsätalouden toimijat tuntevat vesistöjen tilan ja hoitotavoitteet
 - Maanomistajilla on käytettävissään ajantasaiset tiedot pohjavesialueista ja niiden luokituksesta sekä pohjavesien suojelusuunnitelmista
 - Vesivarojen ja vesiympäristön tila paranee ja niiden käyttö on ekologisesti kestävä
 - Vesihuoltolaitoksilla on riittävä varmuus vedenhankinnassa
 - Vesiliiketoiminnan osaaminen, kasvu ja kansainvälistymisedellytykset ovat lisääntyneet mm. toteutetun valtakunnallisen RRF-rahoitteisen hankehaun myötä
- POSELY:

- Vesialueiden omistajilla ja vapaa-ajanasukkailla on käytettävissään tiedot kalastusmahdollisuuksista ja mahdollisuus osallistua kalakantojen hoitoon.
- Etelä-Savosta kehitetään vetovoimaista vapaa-ajankalastuksen järvikalastuskohdetta. Vapaa-ajankalastukselle ja kalastusmatkailulle on hyvä toimintaympäristö.
- Kaupallisilla kalastajilla ja kalaruokaketjulla on edellytykset toimintansa kehittämiseen.
- Saimaannorpan suojelusta ja kalastuksen yhteensovittamisesta vallitsee yhteisymmärrys.
- Uhanalaisten kalakantojen hoito etenee ja yhteistyömenettelyt ovat toimivia.
- Kalatalousalueilla on käytössään ajantasaiset käyttö- ja hoitosuunnitelmat

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Maatalous: vesiensuojelua edistetään hankkeissa erityisesti vesiensuojelun painopistealueilla.

Metsätalous: edistetään vesiensuojelua hankkeissa erityisesti vesiensuojelun painopistealueilla (mm. Kyyveden pohjoisosassa), osallistutaan ohjausryhmätoimintaan Metsäkeskuksen menetelmäkehitys- ja koulutushankkeissa (Vesiensuojelun laatuloikka sekä Etelä-Savon rantametsät).

Vesistökunnostus: ELY edistää kunnostushankkeita aktiivisella neuvonnalla, ohjauksella ja avustuksilla kalatalousalueilla erityisesti vesiensuojelun kannalta tärkeillä kohteilla.

Vesiensuojelun tehostamisohjelma - asiantuntijaverkoston vahvistaminen: ~~Laaditaan yhteistyössä Etelä-Savon kalatalousalueiden ja sidosryhmien kanssa (11 kpl) vesienhoidon suunnitelmat. Suunnitelmat valmistuvat ja aloitetaan toteuttaminen~~ **Toteutetaan vesienhoidon suunnitelmia yhteistyössä kalatalousalueiden, osakaskuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.**

Pohjavedet ja pilaantuneet maa-alueet: Edistetään suojelusuunnitelmien toimenpiteiden toteutumista riskinalaisilla pohjavesialueilla, ~~vuonna 2022 pääpaino Vape Oy:n Pursialan vanhan saha-alueen ja Kinnin pohjavesien pilaantumien osalla.~~ **Vuonna 2023 painopiste on Pursialan ja Koiralahden alueilla.** Edistetään pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien ja rakenneselvitysten laatimista riskinalaisilla pohjavesialueilla.

Kaupunkivedet ja haitalliset aineet -ohjelma ja Vesiliiketoiminta kasvualaksi -ohjelma: ESAELY vastaa teeman hallinnoinnista.

~~ESAELY vastaa Freshabit Life IP-Puruvesi-hankkeen koordinoinnista ja edistää kohdealueella vesienhoitotoimien toteutumista.~~

Mittari: *Vesistökunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

Edistetään vesistökunnostushankkeita aktiivisella neuvonnalla, ohjauksella ja viestinnällä. Kalatalousaluekohtaiset vesienhoidon yleissuunnitelmat jalkautetaan alueelliselle ja paikalliselle tasolle, ja niiden avulla lisätään toimijoiden välistä yhteistyötä. ~~Parhaillaan on käynnissä 31 hanketta, joista vuoden loppuun mennessä arvioidaan päättyvän 10-16 hanketta.~~ **Tavoitteena on toteuttaa aiempaa enemmän valuma-aluekunnostushankkeita. Tavoite: käynnissä 45 hanketta, joista 30 uutta hanketta.**

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestäväää kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.*

Toiminnan vaikutukset

- Ennakoiva ja laadukas kaavoitus edistää ihmisten kokonaisyhyvinvointia, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntastrategia toteutuvat.

Palvelut

- Tuemme kuntia heidän maapolitiikassaan ja kuntakaavojen valmistelussa. Tarjomme oman tietopohjamme kunta- ja maakuntakaavoituksen käyttöön, annamme juridista tukea ja pidämme osaamisemme ajantasaisena.
- Edistämme kuntakaavoitusta ja rakentamisen ohjausta sekä kuntien välistä yhteistyötä järjestämällä kuntien kehittämiskeskustelut sekä koulutus- ja neuvottelutilaisuudet.
- Huolehdimme, että kuntakaavoitus edistää ELY-keskuksen strategiassa asetettuja vaikuttavuustavoitteita ja kaavojen vaikutukset on arvioitu riittävällä tavalla.
- Tuemme alueidenkäytön kehityshankkeita, erityisesti Ilmastonmuutoksen hidastamista ja sopeutumista edistäviä, taajamien kestäväää uudistumiskehitystä tukevia ja monipaikkaisuuden mahdollisuuksia kehittäviä.
- Omalla kaavadijihankkeella tuemme alueemme kuntia pääsemään eturivissä mukaan valtakunnalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmähankeeseen (RYTJ). Tavoittelemme Etelä-Savosta kuntakaavojen digitalisaation pilottialuetta. **Toimimme pilottialueena RYTJ:n edistämiseen liittyvässä VOOKA-hankkeessa.**
- Osallistumme jatkuvaan ja vuorovaikutteiseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun sekä tuomme ELY-keskuksen asiantuntemuksen sekä tietovarannot liikenne- ja verkostohankkeisiin. Korostamme kestävään liikkumisen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamista.
- Kehitämme ja pidämme ajan tasalla kulttuuriympäristöstrategiaa ja koordinoimme kulttuuriympäristöalan yhteistyötä. Opastamme rakennusperintöasioissa, jaamme hoitoavustukset, teemme rakennussuojelupäätökset.

Tulokset asiakkaille

- Palveluketju toimii: Maakuntakaava on tarpeita ennakoiva ja ajantasainen. Kuntien taajamissa on ajantasaiset ja tarkkuudeltaan tarkoituksenmukaiset yleiskaavat. Muuttuviin tarpeisiin voidaan reagoida pääasiassa asemakaavoituksen ja luvituksen keinoilla.
- Valtakunnalliset ja maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat. Alueidenkäytön ratkaisut edistävät ihmisten kokonaisyhyvinvointia ja lisäävät siten taajamien pito- ja vetovoimaa. Taajamien arjen toimivuus on erityisen hyvällä tasolla. Alueen kaupunkien kompaktiutta hyödynnetään kävelyä ja pyöräilyä edistävissä hankkeissa. Yritys- ja asuntorakentamisen tonttipalvelu vastaa kysyntää määrällisesti ja laadullisesti.
- Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus otetaan huomioon kaikissa alueidenkäytön ratkaisuisissa.

- Kulttuuriympäristötietoisuus vahvistuu, erityisarvot nähdään vahvuutena alueidenkäytön ratkaisuihin ja yhteistyö eri toimijoiden kesken on tehokasta ja koordinoitua.
- Kunnat saavat ELY-keskukselta ajantasaista tietoa ja luotettavaa asiantuntija-apua kaava-, kulttuuriympäristö- ja lupa-asioissa

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	53,0	53,0	53,0	53,0

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): *Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).*

Alueidenkehittämisen yhteistyö- ja hanketoiminta toteuttavat Suomen kestävän kasvun ohjelmaan, maakuntastrategiaa, hallitusohjelman linjauksia sekä AVI-ELY strategia-asiakirjaa. Etelä-Savo kehittyy, talous kasvaa, ympäristö säilyy hyvänä ja asukkaat työlistyvät ja osallistuvat. Etelä-Savon kärkialoille (vesi, metsä, ruoka, hyvinvointi) syntyy korkeatasoisia innovaatioalustoja (Mikkelin ekosysteemisopimus, Savonlinnan puu- ja hybridirakentamisen TKI-testauslaboratoriokokonaisuus). ELY-keskus toteuttaa valtioneuvoston aluekehityspäätöstä esimerkiksi yhdessä maakuntaliiton kanssa maakuntaohjelman suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä aluekehittämiskeskustelun teemojen ja sisällön suunnittelussa ja lopulta osallistumalla aktiivisesti itse keskusteluun.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

ELY-keskuksen olennaisin tavoite on se, että kaikissa alueen kaupungeissa on laadukas, ajantasainen ja tarpeita vastaava taajamayleiskaava sekä se, että yksityiskohtaisessa kaavoituksessa ja muissa ratkaisuihin tuetaan tehtyjä yleiskaavatasoisia ratkaisuja. Kuntakeskusten kaavatilanteen on myös oltava tarpeita vastaava. Saimaalla rantojen yleiskaavoja päivitettäessä otetaan norppakannan kehitys erityisesti huomioon. Sisällöllisesti ELY-keskus tukee maakuntastrategian ja maakuntakaavan toteuttamista, kuntien kehittämiskeskusteluissa pyritään siirtymään yhä enemmän konkreettisempaan toteuttamiseen, yhteistyössä maakuntaliiton sekä elinkeino- ja liikennevastuualueiden kanssa.

Etelä-Savon maakuntakaavan alkavalle päivitykselle annetaan kaikki tarvittava tuki. ELY-keskuksen tavoite on se, että kaikissa alueen kaupungeissa on laadukas, ajantasainen ja tarpeita vastaava taajamayleiskaava sekä se, että yksityiskohtaisessa kaavoituksessa ja muissa ratkaisuihin tuetaan tehtyjä yleiskaavatasoisia ratkaisuja.

tuksessa ja muissa ratkaisuissa tuetaan tehtyjä yleiskaavatasoisia ratkaisuja. Kuntakeskusten kaavatilanteen on oltava tarpeita vastaava. Saimaan rantojen suunnittelussa otetaan norppakannan kehitys huomioon. Ilmastomuutokseen ja luontokatoon liittyvät teemat ovat esillä erilaisissa hankkeissa ja koulutuksissa. Kulttuuriympäristöjen arvostusta ja asemaa pyritään kohottamaan mm. strategian valmistelulla. Viriävälle aurinkovoimailoiden suunnittelulle annetaan tuki, samoin tuulivoimaselvityksille. ELY-keskus tukee maakuntastrategian ja maakuntakaavoituksen toteuttamista.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämissäätöjen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF-arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun. **ESAELYN strategian visio: Ratkaisukeskeisesti asiakkaan rinnalla.***

Toiminnan vaikutukset

- ELY-keskuksen toimintaa kehitetään ja uudistetaan asiakkailta ja sidosryhmiltä saatavan palautteen ja itsearviointien pohjalta

Palvelut

- ELY-keskuksen toiminnan arviointi
- ELY-keskusten sidosryhmätutkimus
- ELY-keskusten palvelutyytyväisyyskysely
- VmBaro tyytyväisyyskysely
- Riskien arviointi
- CAF-itsearviointi
- ~~CosoERM~~
- ELY-keskuksen toiminnan kehittämishankkeet **vuonna 2022, vuoden 2023 tavoitteet määritetään vuoden 2022 lopussa**
- Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta
- Uudistamme vuorovaikutusta ja työtapojamme muuttuvissa oloissa
- Palvelemme asiakkaitamme ratkaisukeskeisesti

- Teemme asioita yhdessä yli yksikkö- ja vastuualuerajojen
- Kohtelemme työssä ihmisiä hyvin ja oikeudenmukaisesti
- Huolehdimme ELY:jen yhteisen viestintästrategian toimeenpanosta

Tulokset asiakkaalle

ELY-keskus viestii avoimesti ja aktiivisesti vastualueidensa palveluista ja toiminnasta. Viestinnän sisältö pohjautuu ELY-keskuksen strategiaan ja on ajankohtaista ja kiinnostavaa. Viestitään monikanavaisesti ja vuorovaikutteisesti. Vuorovaikutusta ja yhteistä kehittämistä ELY-keskuksen johdon, asiantuntijoiden ja viestinnän välillä lisätään. Kehitetään viestinnän tavoitteita ja viestinnän vaikuttavuuden mittareita.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian ja viestintästrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

Johdamme ELY-keskuksen asiakaskokemusta mm. asiakkuusosaamista kehittämällä.

Vastaamme asiakkaiden tarpeisiin ratkaisukeskeisesti yli vastuualuerajojen aikaansaadaksemme mahdollisimman suurta vaikuttavuutta

Toiminnan vaikutukset

- Asiakkaat saavat asiantuntevaa ja luotettavaa palvelua

Palvelut

- Asiakkaalle avoin asian eteneminen (viestintä, asian etenemisen tilanne, tavoitettavuus)
- Aikataulutus
- Tasaveroinen ja puolueeton sekä perusteltu asian käsittely
- Ennakkoneuvottelumenettelyin edistetään hankkeiden sujuvaa käsittelyä ja läpivientiä moniviranomaishankkeissa

Tulokset asiakkaalle

- Asiakas saa vastauksen asiaansa helposti.
- Asiakas saa palvelun nopeasti.
- Asiakas voi luottaa palveluun
- Asiakkaat osallistuvat ELY:n palvelujen kehittämiseen aktiivisesti

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

ELY-keskus hyödyntää tehokkaasti Taimi-intran ja Teamsin sähköisiä työskentely-ympäristöjä sekä niiden ominaisuuksia ja mahdollisuuksia. ELY-keskuksessa on käytössä hybridityöskentelymalli.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	>4	>4	>4	>4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

ELY-keskus kehittää hankehallintaa ja hankintaosaamista siten, että hankkeet toteutuisivat suunnitelmallisesti, hankinnat lakien ja määräysten mukaisesti ja että hankkeiden hallintaan ja palvelujen hankintoihin käytetään sähköisiä järjestelmiä. Hankehallintajärjestelmän (HHJ) ja hankintojen kilpailutusratkaisun (Cloudia) y-vastuualueen pääkäyttäjän tehtävissä ELY-keskus osallistuu järjestelmien edelleen kehittämiseen ja ohjeistamiseen sekä henkilöstön kouluttamiseen valtakunnallisten linjausten mukaisesti. ELY-keskus ylläpitää myös y-vastuualueen hankeasiantuntijaverkostoa varmistamaan hankehallintaan ja hankintoihin liittyvän tiedonkulun ja yhteistyön hyödyntämisen ELY-keskuksissa. Edistetään uusien hankintamenettelyjen (vaikutusten hankinta, innovatiiviset hankinnat) käyttöä.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.*

Palvelutuotannossa hyödynnetään substanssikohtaisia sähköisen asioinnin, tietojärjestelmien ja asiakasneuvonnan ekosysteemeitä (esim. Työmarkkinatori, TE-aspa). Palveluprosesseja muotoillaan mahdollisuuksien mukaan julkisten palveluiden toimintalogiikan mukaisiksi.

Osallistumme aktiivisesti ELY-keskusten yhteisen asiakkuudenhallintajärjestelmän ja asiakaskokemuksen mittaamisen selvitys- ja kehittämistyöhön sekä toimeenpanoon.

ELY-keskuksen ulkoinen ja sisäinen viestintä suunnitellaan tukemaan ELY-keskuksen tulostavoitteita. Viestintä toteutetaan suunnitelmien pohjalta ja viestinnän ja viestintäsuunnitelmien toteutumista seurataan.

Vahvistetaan ja kehitetään olemassa olevia verkostoja (esim. elinikäisen oppimisen, Ohjaamojen, työelämä-, kulttuuri-, osaamisverkostot). Kootaan verkostojen avulla maakun-

nallista toimintaa entistä vaikuttavammaksi ja tulevaisuussuuntautuneemmaksi. Hyödynnetään some-viestintää kohdennetusti ja painotetaan vuorovaikutusta ja yhteistyötä tukevaa henkilöstön koulutusta.

Etelä-Savon ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA-tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmasta nostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirrytään palvelukohdasta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä e-Government -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä. Digikyvykkyyden nostamista tuetaan myös vuonna 2022 perustetun digiyhdyshenkilöverkoston avulla.*

ELY-keskukset sitoutuvat osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon. ELY-keskukset ottavat käyttöön ohjelman tuottamia ratkaisuja ja sitoutuvat tukemaan niiden käyttöä virastoissa.

Vuoden 2022 aikana toteutetaan digikyvykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi. ELY-keskusten yhteinen digikyvykkyyden tavoitetaso on vähintään 3,2 (asteikko 1-5).

ELY-keskus osallistuu digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja on mukana palvelujen digitalisaatiossa sekä sitä koskevien suunnitelmien laatimisessa ja digikypsyyden arvioinnissa. ELY-keskus osallistuu aktiivisesti TE-palveluiden kehittämiseen ja digitalisaatioon. ELY-keskus osallistuu TE-palveluiden kehittämisen ja TE-digi ohjausryhmien työskentelyyn. ELY-keskus edistää alueidenkäytön ja kaavoitustoimen digitalisaatiota yhdessä maakuntaliiton, 100maakunnan kuntien ja YM:n tulevaisuuden maankäyttöpäätökset –hankkeen kanssa.

Ratkaistaan chatbot Elykkään hyödyntäminen ja jatkokehittäminen. Hyödynnetään Hyvän työn spurtin tuloksia ja toimintatapoja yrityksille tarjottavassa sähköisessä palvelussa verkon kautta.

Hyödynnetään chatbot ELYkästä osana TE-Aspan palveluita. **Pk -yritysten rahoitus – kysy neuvoa asiantuntijalta –neuvontapalveluja.**

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteutuminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

Etelä-Savon ELY-keskuksessa varmistetaan, että tietoturvan perustasoon vaadittavat toimenpiteet on tehty ja dokumentoitu. Maksajavirastotoiminnan osalta noudatetaan ISO/IEC 27001 standardin edellyttämää tietoturvan tasoa. 1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain ja sen vaatimukset tullaan myös huomioimaan tuloskauden aikana. Riskienhallintapolitiikka on laadittu ja riskienhallinnan arviointia kehitetään. **Riskienhallintatyökalu REGO on otettu käyttöön.**

Etelä-Savon ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA -tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet. **ELY-keskuksen henkilöstö toimii asiakastilanteissa (asiakkaan rinnalla) ratkaisukeskeisesti.***

Toiminnan vaikutukset

- Henkilöstö kokee tekevänsä hyvää työtä ja voi hyvin
- **Asiakastilanteet sujuvat ratkaisukeskeisesti asiakkaan hyväksi.**

Palvelut

- Henkilöstön työhyvinvoinnin ja jaksamisen turvaamiseksi otetaan käyttöön muuttuvien työolojen vaatimia uusia toimintatapoja.
- Osaamisen kehittäminen on jatkuva prosessi. Työnantaja tukee tehtävän mukaista osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä. Työntekijä hyödyntää esim. eOppivaa.
- Esimiesten ja kollegoiden tuki, koulutus sekä pari- ja tiimityöskentely soveltuvin osin.
- Esimiehet osallistuvat viraston omiin esimiesfoorumeihin ja hyödyntävät esimiesvalmennuksia ja -infoja sekä johdon työpöytä. Esimiehet saavat sparrausta esimiestyöhönsä.
- Esimiesrekrytoinneissa työhyvinvoinnin johtamisen osaaminen on yksi näkökulma.

- Toiminnan suunnittelussa, tavoitteiden asettelussa ja arvioinnissa käytetään erilaisia kehityskeskustelutapoja esim. ryhmä- yli yksikkörajojen (ilmiöittäin) ja yksilökehityskeskusteluja (työtehtävä-, miten menee, työmäärä-, palkkaus- ja varttikehityskeskustelut).
- Vuorovaikutusta ja yhteistyötä tukeva koulutus *etenkin ratkaisukeskeisessä toimintatavassa*.
- Tasa-arvo-, työhyvinvointi-, työsuojelu- ja työterveysuunnitelmien sovitut käytännön toimet.

Tulokset henkilöstölle

- Henkilöstön jaksamisesta ja työhyvinvoinnista on huolehdittu muuttuvissa työoloissa.
- Henkilöstöllä on ajanmukainen osaaminen, tehtäväkuvat ja osaamisen kehittämismahdollisuuksia tehtäviinsä.
- Henkilöstöllä on sopiva työmäärä, tuki ja mahdollisuus yhdessä työskentelyyn.
- Johtamiskäytännöissä korostuvat työhyvinvointi- ja ikäjohtaminen.
- Kehityskeskustelut selkeyttävät tavoitteita ja tuovat työhön lisäarvoa.
- Vuorovaikutus henkilöstön, esimiesten ja johdon kesken on välitöntä.
- Työssä kohdellaan ihmisiä hyvin.
- Työ on innostavaa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin työtyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

4.1 TE-hallinnon asiakaspalvelukeskus

Tavoite: *Asiakkaat ovat saaneet tarvitsemansa asiantuntevan neuvonnan, ratkaisut ja ohjauksen vaivattomasti ja monikanavaisesti*

Palvelut:

Palvelua annetaan puhelimen, chatin, chatbottien, videon, verkon ja somen välityksellä

- Henkilöasiakkaiden TE-puhelinpalvelut: Työllistymiseen liittyvä neuvonta, koulutusneuvonta, uraohjaus, työttömyysturvaneuvonta sekä kotoutumiseen, kv. liikkuvuuteen liittyvä ja EURES-neuvonta. Em. palveluihin liittyvä sähköisen asioinnin tuki. Viranomaisneuvonta. **Kuntakokeilujen TE-neuvonta**. Palvelukielet suomi, ruotsi, englanti ja venäjä
- Yritys-Suomi-puhelinpalvelu: Yrityksen perustamisneuvonta, ELY-keskusten ja TE-toimistojen, Veron, PRH:n, BusinessFinlandin, Finnveran, KEHA:n, DVV:n (suomi.fi)

ja muiden julkisten yrityspalveluorganisaatioiden yrityksille ja työnantajille suunnattujen palveluiden ja niiden sähköisen asioinnin ohjaus ja neuvonta. Palvelukielet suomi, ruotsi ja englanti

- Yrittäjän Talousapu-neuvontapalvelu: Neuvonta maksuvaikeuksissa oleville pk-yrityksille. Palvelukielet suomi, ruotsi ja englanti

Tulokset asiakkaille:

- Apua työllistymisen, osaamisen kehittämisen ja yrittäjyyden eri tilanteissa monikanavaisesti, valtakunnallisesti yhdenmukaisella ja asiantuntevalla palvelulla usealla eri kielellä
- Ohjausta ja tukea sähköisten palvelujen käytössä
- Uusia sähköisiä ja digitaalisia palveluja, joiden kehittämissä on huomioitu asiakkaiden ja kumppaneiden kokemukset
- Jatko-ohjauksen tarvittaessa asiakastarpeen mukaiseen palveluun yhteistyökumppaneidemme kanssa sovitun työnjaon mukaisesti

Mittarit:

Asiakastyytyväisyys (vähintään 4), ratkaisuaaste (vähintään 80 %), vastaustaso (vähintään 80 %)

TE-hallinnon asiakaspalvelukeskus

Itä-Suomen rakennerahastotehtävät

Vesienhoidon koordinointi Vuoksen vesistöalueella

Saimaannorpan suojelu

~~Rakennuttaminen, hankehallinta, hankinnat~~

Keskitytetyt avustukset (kaupunkivedet ja haitalliset aineet, vesilaitosten kansainvälistyminen)

4.2 Kansallinen yritysasiakkuus koordinaatio

Osana kansallista yritysasiakkuuksien koordinaatiota Etelä-Savon ELY-keskus toteuttaa kansallista pk-yritysten rahoitusneuvonta -kysy asiantuntijalta pilottia. Vuoden 2023 aikana pilottia laajennetaan kattamaan maaseudun yritystukien neuvontaa MMM:n ja Ruokaviraston kanssa sovittujen tavoitteiden mukaan. Kansallisen yritysasiakkuuksien koordinointiin sisältyy seuraavia vastuita ja tehtäväkokonaisuuksia:

- Team Finland ydintoimijoiden asiakkaan ohjaukseen ja rahoitukseen liittyvän valtakunnallisen toiminnan toimeenpanon operatiivinen johtaminen, kehittäminen ja toimintamallien yhteensovittaminen ELYissä ja TE-toimistoissa yhdessä ELYjen kanssa sovittujen strategisten linjausten mukaan.
- Team Finland ydintoimijoiden yhteisen asiakkuudenhallintajärjestelmän (CRM) kehittämisen, toimeenpanon ja ko. järjestelmään liittyvien substanssiasioiden operatiivinen johtaminen ELYissä ja TE-toimistoissa.
- ELYjen yritysrahoituksen yhteisten prosessien operatiivinen yhteensovittaminen, kehittäminen ja toimeenpano rakennerahasto-ELY-keskusten kanssa yhteisesti sovittujen linjausten pohjalta.
- ELYjen yritysasiantuntijaverkoston osaamisen kehittäminen.

Tavoite: Team Finland toimintamallin asiakkaan ohjaukseen ja rahoitukseen liittyvä operatiivinen toimeenpano, kehittäminen ja seuranta ELYissä osana maakunnista maailmalle palvelupolkua. Rahoitusneuvontapalvelun tavoitteena on toimia ensisijaisena kontakti- ja

neuvontapisteinä yrityksille ja muille ELY-keskuksen yrityspalveluista tietoa tarvitseville tahoille. Yritysassiakkaat saavat tarvitsemansa asiantuntevan ja osaavan neuvonnan, ratkaisut ja ohjauksen rakennerahastojen, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston, maaseuturahaston ja kansallisten yritystukien hakuihin liittyen yhdestä neuvontapalvelusta koko maassa. ELY-keskuksen yritysasiakkaiden asiakasohjaus parantuu siten, että hakemukset kohdistuvat oikeisiin hakuihin ja sisällöiltään hyvinä siten, että täydennyspyynnöt vähenevät selvästi. Tavoitteena on tehostaa työnjakoa rahoituskäsittelyn ja rahoitusneuvonnan välillä.

Palvelut:

Asiakasrajapinnassa: Rahoitus- ja yrityspalvelujen asiakasneuvontakanavina ovat puhelin, email sekä Team Finland toimijoiden yhteinen TF-yhteydenotto palvelu. Neuvontapalvelu toteuttaa proaktiivisia yhteydenottoja mm. osana ELYjen kehittämisspalveluasiakkaiden seuranta- ja vaikuttavuusprosessia. Saumattoman asiakaspalvelupolun toteuttaminen Team Finland toimijoiden kesken. Toimintamallia kehitetään ottamalla käyttöön uusia käyttöliittymiä ja palveluja.

Sisäiset palvelut: Yrityspalveluprosessien yhteensovittaminen ja kehittäminen ELYissä. Ajantasaisten yritysasiakastiedolla johtamisen ja yhteisten toimintamallien vahvistaminen ja varmistaminen ELYissä ja osana Team Finland toimijoiden yhteistä asiakaspalvelupolku. ELYjen yrityspalveluhenkilöstön osaamisen ja verkoston yhteistyön vahvistaminen.

Tulokset: ELY-keskusten yritysasiakkuuksien toimintamallit yhdenmukaistuvat, tasalaatuinen palvelu- ja asiakaskokemus paranevat ja kehittyvät, ELYjen yrityspalvelujen vaikuttavuus ja tunnettuus paranevat sekä yritysrahoituksen käsittelyajat tehostuvat. Neuvontapalveluun kontakteja vuonna 2023 arvioidaan syntyvän 4500–5000 kpl. Neuvontapalveluun kohdistuva asiakastyytyväisyys 4 asteikolla 1–5. ELYjen yrityspalveluhenkilöstön osaaminen vahvistuu vahvasti muuttuvassa toimintaympäristössä

4.3 Etelä-Savon ELY-keskus, rakennerahastotehtävä

Alueellisen tki-rahoituksen (TAE 2023 mom. 32.30.42 yhteensä 10 milj. euroa) hyödyntämisen Itä-Suomen innovaatiotoiminnassa

Osallistutaan uuden rahoitusinstrumentin toiminnalliseen suunnitteluun ja hyödynnetään uutta instrumenttia aktiivisesti ja vaikuttavasti itäsuomalaisessa innovaatiotoiminnassa.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman oikeuden mukaisen siirtymän ohjelman toimeenpano Itä-Suomessa

Tämä muistio sisältää sanallisen kuvauksen käynnistyvän rakennerahasto-ohjelman ja oikeudenmukaisen siirtymän ohjelman vaikuttavuustavoitteista Itä-Suomessa. Muistio on laadittu osana ELY-keskusten tulossopimusten valmistelua. Rakennerahasto-ohjelman toteuttamisen tulostavoitteet Itä-Suomen osalta esitetään Etelä-Savon ELY-keskuksen tulossopimuksessa. Käynnistyvällä rakennerahastokaudella tarkoitus on panostaa rahoituksen vaikuttavuuteen. Päämääränä on hyvinvoiva, osaava ja osallinen Itä-Suomi, joka on saavuttanut tai kaventanut bkt-eron puoleen valtakunnan keskiarvoon nähden 2021/2022 vuoden vaihteesta. Päämäärän saavuttamisen mahdollistaa vihreään siirtymään panostavat kansainvälisesti kilpailukykyiset yritykset, jotka kasvattavat liikevaihtoaan sekä vientiään ja luovat hyvinvointia alueelle ja siten alueen työllisyys paranee. ELY-keskuksen yrityksille myöntämä kehittämisavustus vaikuttaa yritysten kykyyn ja osaamiseen kehittää ja kasvattaa liiketoimintaansa. Yritykseen sijoitettu avustuseuro

myötävaikuttaa yrityksen liikevaihdon 10 kertaistumiseen verrattuna sijoitukseen. Kasvusta puolet on vientiä. Työpaikkavaikutuksena tavoitellaan keskimäärin 4 työpaikkaa/tu-
kipäätös.

TL1 Innovatiivinen Suomi (EAKR)

ET 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen ja ET 1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi ja ET 1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen

Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantamisen odotetaan synnyttävän Itä-Suomessa uusia liiketoimintamahdollisuuksia varsinkin teknologiateollisuudessa, terveys- ja hyvinvointiteknologiassa, hiilineutraaleissa ratkaisuissa, kiertotaloudessa, metsäbiotalouden puolella, fotonikassa, materiaaliosaamisessa, vesiliiketoiminnassa, valmistavassa teollisuudessa ja kansainvälisissä matkailupalveluissa. Uudet innovaatiot voivat pohjautua esimerkiksi älykkäisiin ja toiminnallisiin materiaaleihin tuotteissa, palveluissa ja ratkaisuissa sekä digitaalisen tiedonhallinnan ja tekoälyn alueilla teknologiateollisuudessa, elintarviketurvallisuudessa ja turvallisuusteknologian alueella.

Verkostoituminen korostuu myös digitalisaatioon pohjautuvassa kehittämisessä ja innovaatioissa niin maaseudulla kuin myös kaupunkikeskuksissa. Myös kansainvälinen yhteistyö on välttämätöntä tutkimuksessa ja uusimman tiedon soveltamisessa kehitettävissä kilpailukykyisiä ratkaisuja kansainvälisille markkinoille.

Koulutus- ja tutkimuslaitosten, sekä kehittämisorganisaatioiden ja yritysten monipuoliseen osaamiseen perustuen tavoitteena on käynnistää elinkeinoelämäverkottunutta tutkimustoimintaa uuden ohjelmakauden alusta alkaen. Myös valtakunnallisten teemojen toimintamalli tukee yritysten ja tutkimuslaitosten yhteiskehittämistä. Painopisteinä ovat maakuntien älykkään erikoistumisen valinnat ja huippuosaamiset.

Kehittämisrahoituksella aktivoidaan ja rahoitetaan hankkeita, joilla edistetään tutkimuslaitosten ja pk-yritysten yhteistä digitaalista ja innovaatiokyvykkyyttä sekä pk-yritysten digitaalista kyvykkyyttä ja innovaatiokyvykkyyttä edistävien liiketoimintojen kehittämistä kaikilla toimialoilla ja erityisesti Itä-Suomen vahvoilla aloilla kuten teknologiateollisuudessa, liikkuvissa työkoneissa, elintarviketeollisuudessa ja biotaloudessa. Hankkeissa kehitetään innovatiivisten yritysten verkostoja ja uusia liiketoimintamalleja, ansaintamalleja sekä yhteistyömuotoja, kansainvälistymisen tai resurssien tehokkaan käytön edistämiseksi. Digitalisaatio ja uudet teknologiat vauhdittavat kehitystä ja kasvua uusissa kehittämisskohteissa kuten robotiikka, IoT, 3D-tulostus, tekoäly sekä arvoverkoston eri järjestelmien ja koneiden digitaalinen yhdistäminen. Digitalisaation lisääntyessä myös kyberturvallisuushaasteet korostuvat.

Tuetaan myös yritysten sähköistä liiketoiminnan, asiakaspalvelun ja teknologisen osaamisen kyvykkyyttä ja teknologian käyttöönottoa. Rahoitusta kohdennetaan myös innovatiivisiin alustoihin, kokeiluihin ja pilotointeihin, joilla edistetään yritysten toimintaympäristöjen kilpailukykyä sekä tuotteiden, palvelujen, prosessien ja ratkaisujen nopeampaa kehittämistä kaupallistamista myös digitalisaation avulla.

Osa tuettavista EAKR hankkeista voi olla pk-yritysten rakennerahasto-ohjelmaan osallistumista edistävien mallien kokeilua ja laajoja hankekokonaisuuksia kokoavia ja valmisteluvia toimia esimerkiksi yksinkertaistetuilla kustannusmalleilla toteutettuina.

EAKR:n valtakunnallinen Innovaatio- ja osaamisverkostot –toiminta verkottaa hankkeita yhteisten teemojen kautta. Samoin Itä- ja Pohjois-Suomen yhteiset erikoistumisteemat tuottavat yhteishankkeita

Investointien osalta hankkeiden DNSH-periaatteen mukaisuus varmistetaan valintaprosessin aikana. Kehittämistoimenpiteissä tuettava toiminta on luonteensa vuoksi todettu DNSH-periaatteen mukaiseksi.

TL2 Hiilineutraali Suomi (EAKR)

Rahoitetaan pk-yritysten hiilineutraaleihin tuotteisiin ja prosesseihin liittyvien uusien energia- ja materiaalitehokkuutta parantavien ratkaisujen, toimintatapojen, teknologioiden kehittämistä sekä edistetään niihin liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista. Rahoitetuissa hankkeissa kehitetään myös uusia ratkaisuja kiertotalouteen, energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan perustuviin markkinatarpeisiin. Kannustetaan pk-yrityksiä ja tutkimuslaitoksia kehittämään kiertotalouteen ja korkean jalostusasteen biotalouteen, cleantechiin sekä hiilenkiertoon liittyvää osaamista, tuotteita, palveluja, ratkaisuja sekä innovointiin ja kaupallistamiseen tarvittavia demonstraatioympäristöjä ja TKI-ekosysteemejä. Energiamurrosta nopeutetaan tukemalla CO₂-päästöjen hyödyntämistä raaka-aineena huomioiden

EU ETS; sähköstä tuotteiksi (Power to X) ja vetytalouden ratkaisujen käyttöönottoa alueilla sekä edistämällä energian varastointiin ja kestävään akkuteknologiaan liittyvää TKI-toimintaa energiatehokkuuden optimoimiseksi.

Rahoitetaan valikoivasti myös pk-yritysten markkinointi-, myynti-, tuotanto- ja jakeluprosessien ja koneiden digitalisoimista, sähköistämistä, energia- ja materiaalitehokkuuden kehittämistä sekä kiertotalouden ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa. Kehitetään innovatiivisia menetelmiä, teknologioita ja tuotteita, joiden avulla edistetään sopeutumista ilmastomuutokseen ja varautumista sään ääri-ilmiöihin sekä edistetään niihin liittyvää liiketoimintaa ja vientimahdollisuuksia

Kannustetaan tutkimuslaitoksia ja yrityksiä kehittämään työkaluja ilmastomuutokseen sopeutumiseen, hiilineutraalisuus tavoitteiden monitorointiin ja seurantaan osana kilpailukykyisten tuotteiden, palvelujen ja ratkaisujen kehittämistä sekä elinkeinoelämäläh- töistä tutkimusta.

Investointien osalta hankkeiden DNSH-periaatteen mukaisuus varmistetaan valintaprosessin aikana. Kehittämistoimenpiteissä tuettava toiminta on luonteensa vuoksi todettu DNSH-periaatteen mukaiseksi.

TL3 Saavutettavampi Suomi (EAKR)

Eryitystavoitteen toimenpiteillä parannetaan ja nykyaikaistetaan pk-yritysten kilpailukykyyn kannalta tärkeitä maantieliikenteen- ja logistiikan yhteyksiä, eri liikkumis- ja kuljetusmuotojen yhteenliitettävyyttä, elinkeinoelämää ja pk-yritysten toimintaympäristöä kehittäviä tieliikenneväyliä ja -palveluita, kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä

sekä liikenneturvallisuutta. Erityistä huomiota kiinnitetään hankkeiden taloudelliseen, sosiaaliseen ja ekologiseen kestävyteen eri käyttäjäryhmien näkökulmasta.

Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään myös älykkään ja vähäpäästöisen liikku-
misen kehittämisessä sekä datatalouden kehittämisessä. Rahoitetaan älykkäiden ratkai-
sujen kehittämistä ja datan hyödyntämistä liikenteen ja liikkumisen, kuljetus- ja matka-
ketjujen sekä palvelujen saavutettavuuden tarpeisiin Itä-Suomessa (ml. mobiilit ratkai-
sut). Rahoitetaan myös hankkeita, joissa kehitetään hiilineutraalisuustavoitteen kannalta
keskeisessä asemassa olevia liikenteen ja liikkumisen älykkäitä ratkaisuja sekä strate-
gista suunnittelua. Investointien osalta hankkeiden DNSH-periaatteen mukaisuus var-
mistetaan valintaprosessin aikana.

TL4 Työllistävä. Osaava ja osallistava Suomi (ESR+)

ET 4a Polkuja töihin ja ET 4h Uutta osaamista työelämään

Eryitystavoitteiden päämääränä on työnhakijoiden työllistyminen, työllistymistä tukevien palveluiden kehittäminen, jatkuva oppiminen ja joustavat koulutuspolut sekä kyvykkyys ennakoita muutostarpeita ja osaamista työmarkkinoiden toimivuuden näkökulmasta

ET 4h Yhdenvertainen osallisuus

Eryitystavoitteen päämääränä on vahvistaa heikoimmassa työmarkkina-asemassa ja suu-
rimmassa huono-osaisuusriskissä olevien henkilöiden aktiivista toimijuutta ja osallisuutta
sekä kiinnittymistä koulutukseen ja työmarkkinoille. Varhainen puuttuminen ja tuki edistä-
vät työttömyys- ja syrjäytymiskierteen katkaisemista sekä ehkäisevät koulunkäynnin tai
opiskelun keskeytymistä. Tavoitteena on kohderyhmään kuuluvien
terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja paranta-
minen, jotta heillä olisi riittävät voimavarat pyrkiä aktiivisesti parantamaan omaa ja tarvitta-
essa myös läheistensä elämäntilannetta.

TL5 Sosiaalisten innovaatioiden Suomi (ESR+)

ET 5h Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Eryitystavoitteen päämääränä on tukea lastensuojelun asiakkaana olevien sekä etenkin
kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten elämäntilannetta ja pärjäämistä. Tavoit-
teena on kehittää lasten ja nuorten tarpeista lähteviä, helposti saavutettavia tukitoimia ja
palveluita, joita tuotetaan paikallisesti monitoimijaverkostoissa lapsia ja nuoria kuunnellen.
Paikallisilla järjestötoimijoilla tai muilla ei viranomaisroolissa toimivilla on mahdollista täy-
dentää viranomaistoiminnan tuottamia lastensuojelua tukevia palveluja ja rakentaa paikal-
lisesti uusia ja helposti saavutettavia palvelukokonaisuuksia.

TL6 Aineellista puutetta torjuva Suomi (ESR+)

Toimeenpano Ruokaviraston toimesta

TL 7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi (JTF)

ET 7.1 Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä

Itä-Suomessakin JTF:n perusta on hallitusohjelman kirjaus turpeen energiakäytön puolit-
tamisesta vuoden 2030 loppuun mennessä. Turpeen energiakäytön alasajon välittömät ja
välilliset haittavaikutukset aluetalouksiin ja työllisyyteen ovat merkittäviä. JTF:llä vastataan

koko Itä-Suomen alueella vähähiilisen siirtymän aiheuttamiin sosioekonomisiin ja ympäristöllisiin haittavaikutuksiin työllisyyden ja kestävien aluetalouksien turvaamiseksi.

Vähähiilisen siirtymän haittavaikutusten kompensoimiseksi toimissa korostetaan elinkeinon monipuolistamista ja toimialan työvoiman sopeuttamista. Elinkeinojen monipuolistamisen toimenpiteissä huomioidaan maakunnan älykkään erikoistumisen strategiassa esitetty kehittämispotentiaali, erityisesti vihreän talouden työpaikat ja vihreän teknologian uudet ratkaisut ja niiden mukanaan tuomat uudet liiketoimintamahdollisuudet. JTF poikkeaa siten ohjelman vastaavatyypisistä EAKR-toimenpiteistä erityisesti lähtökohtansa ja näkökulmansa osalta.

Vastaavasti JTF:n ESR+ -tyyppiset työvoiman uudelleenkoulutuksen ja -työllistämisen toimenpiteet suunnitellaan ensisijaisesti turvesektorilta työttömiksi jääneisiin ja sektorin työttömyysuhanalaisiin, erityiskohderyhmänä nuoret.

JTF varoin rahoitetaan maakunnallisten siirtymäsuunnitelmien mukaisia hankkeita.

Jos saamme rahoituksen, meillä olisi vuosina 2023 – 2025 osana Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 -rakennerahasto-ohjelman ESR+ työelämän kehittämisen teeman valtakunnallinen koordinaatiotehtävä, mitä on haettu 29.9.2022 hakemuksella nimeltä Paras työelämä.

Ympäristövastuualueen erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

1) Saimaannorpan suojelutyöryhmän vetovastuu ja saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman toteuttaminen. Osallistuminen Our Saimaa Seal LIFE -hankkeeseen.

2) Vuoksen vesienhoitoalueen koordinointi: Vuoden 2023 keskeisimpiä töitä on 4. vesienhoitokauden suunnittelun organisointi ja aloittaminen (mm. vesienhoidon työohjelman ja keskeisten kysymysten kuulemismateriaalin valmistelu) sekä Vesien- ja merenhoidon järjestelmän (PISARA) kehitystyöhön osallistuminen. Lisäksi ESAELY osallistuu vesienhoitoa koskevan strategisen Life-hankkeen valmisteluun.

3) Kaupunkivedet ja haitalliset aineet. ESAELY vastaa teeman hallinnoinnista YM:n Vesien suojelun tehostamisohjelmassa. ESAELY koordinoi neljännen haun (vesien suojelu kaupunkien alueiden käytössä) valintamenettelyt, tekee päätökset hakuun varatusta 2,5 milj. eurosta ja valvoo kaikkien hakujen käynnissä olevien hankkeiden edistymistä sekä osallistuu hankkeiden vaikuttavuuden seurantaan.

4) Itä-Etelä yhteistyöalueen hankinta- ja rakennuttamistiimissä jatketaan yhteistyötä, edistetään ELY-keskusten hanke- ja sopimushallintaa sekä hankintaosaamista. ELY-keskus osallistuu järjestelmien edelleen kehittämiseen ja hankintojen ohjeistamiseen sekä henkilöstön kouluttamiseen resurssien mahdollistamalla tavalla. Valtakunnallinen tehtävä jatkuu HELMI-teemakokonaisuuden hankinnoissa. ELY-keskus ylläpitää myös hankeasiantuntijaverkostoa varmistamaan hankehallintaa ja hankintoihin liittyvän tiedonkulun ja yhteistyön hyödyntämisen ELY-keskuksissa.

5) Vesiliiketoiminnan kehittäminen. ESAELY vastaa teeman hallinnoinnista MMM:n kansallisessa vesiliiketoiminnan kehittämiskokonaisuudessa. ESAELY koordinoi toisen haun valintamenettelyn, tekee päätökset arviointiryhmän esitysten perusteella 1,7 milj. eurosta sekä valvoo sekä ensimmäisen että toisen haun käynnissä olevien hankkeiden edistymistä, sekä hankkeiden vaikuttavuutta.

Lisäksi ESAELY osallistuu ohjelman ohjausryhmätyöskentelyyn sekä vesiliiketoiminnan kehittämiseen mm. järjestämällä teemoittaisia tilaisuuksia sekä osallistumalla kansainvälisen viestintäaineiston valmisteluun.

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2023 sitovasti. Vuosien 2023–2024 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.